

20
15

ÀREA
DE BENESTAR

MEMÒRIA ANUAL

Consell Comarcal
de l'Alt Empordà

Index

Presentació.....	2
1. L'Àrea de Benestar.....	4
2. La comarca de l'Alt Empordà l'any 2015.....	6
3. L'atenció social bàsica.....	10
4. L'atenció a la infància, família i adolescència.....	18
5. L'atenció a la diversitat (Pla Territorial de Ciutadania i Immigració).....	25
6. L'atenció a les dones.....	26
7. La promoció de l'autonomia i l'atenció a la dependència.....	29
8. Espais de treball en xarxa.....	34
9. Participació en projectes europeus.....	38
10. Síntesi dades més rellevants 2015.....	39

Presentació

Us presentem un any més els principals resultats dels serveis i programes que ha gestionat l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

La lectura de la Memòria 2015 de la nostra àrea facilita una visió de conjunt de quina és l'evolució de les necessitats socials a la comarca i dels serveis i programes que presta l'administració comarcal. D'acord amb la Llei 19/2014 de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern es fan públiques, com ha estat habitual en els darrers anys, les dades des gestió del nostre equip de treball.

La situació de crisi econòmica i social que afecta el país des de fa uns anys ha generat en moltes persones i famílies de la comarca una major situació de vulnerabilitat i, per tant, una major necessitat d'atenció social. Aquesta realitat queda reflectida en l'evolució de les dades dels serveis i programes que gestiona l'Àrea de Benestar. Els professionals de l'Àrea de Benestar constaten, que malgrat que en termes generals les persones ateses han tendit a disminuir, es produeix una major cronificació i fragilitat dels casos i problemàtiques treballades. En aquest sentit, cal destacar el creixement significatiu del nombre d'atencions d'urgència per part dels Serveis socials bàsics.

Amb la finalitat de dimensionar aquesta realitat i conèixer millor la seva evolució, la Memòria manté una anàlisi comparada en sèrie temporal des de l'any 2004, la qual cosa ens permet accedir a una visió general de la realitat social de la comarca amb perspectiva comparada de més de 10 anys.

La nostra comarca tenia l'any 2015 una població diversa de 139.838 habitants. Un 18 % de la població era major de 65 anys i un 25,4% de la població era d'origen estranger. La taxa de risc de pobresa després de les transferències socials per al conjunt de Catalunya l'any 2015 era del 19%, situant-se un punt percentual per sota en relació a l'any anterior (homes 19% i dones 18,9%). Malauradament, l'IDESCAT no facilita aquesta dada a nivell comarcal.

En aquest context, cal destacar com mentre que l'any 2004 la població atesa pels Serveis socials bàsics de la comarca representava el 5,7% del total de població, deu anys més tard, la població atesa s'ha doblat arribant a representar el 9,7% del total.

La realitat dels impactes de la crisi econòmica en la vida quotidiana de les persones i famílies de la comarca reclama d'un major esforç de totes les administracions públiques, entitats sense ànim de lucre i empreses de l'Alt Empordà per treballar més estretament i millorar la coordinació i el treball en xarxa per garantir un millor accés de la població més vulnerable als recursos i serveis del territori i una definició de serveis més eficient.

En aquest marc de treball en xarxa destaca l'esforç dut a terme per augmentar els recursos destinats a serveis i programes per a persones especialment afectades per la situació de crisi. Amb els suport de Dipsalut, l'any 2015 s'ha continuïtat implementat a la comarca el programa «Salut i Crisi» que té com a objectiu reforçar programes orientats a pal·liar les conseqüències de la crisi en els infants i les famílies de l'Alt Empordà. El programa «Salut i Crisi» també ha permès posar en funcionament el projecte Oficis per a la comunitat: noves oportunitats per sortir de la crisi, un projecte innovador que ha generat oportunitats laborals en la pròpia estructura dels Serveis socials bàsics del Consell, reforçant la seva capacitat d'atenció a les persones usuàries d'aquests.

D'altra banda, al llarg de l'any 2015, l'Àrea de Benestar ha aprofundit en la definició de millores organitzatives en el si de la seva estructura. En aquesta línia, ha desenvolupat un procés participatiu intern que ha tingut com a objectiu acordar un model organitzatiu i de funcionament que incorpori valors i principis de treball compartits entre els i les professionals, en el qual han participat la globalitat de professionals de l'àrea.

L'inici d'un nou mandat polític al Consell Comarcal també ha servit per actualitzar l'estratègia de comunicació de l'Àrea de Benestar amb els diferents agents que treballen a la comarca. D'acord amb els principis de la cultura de treball pròpia i els establerts en la legislació sobre transparència, s'han concretat noves accions de comunicació amb l'objectiu de sensibilitzar i oferir informació sobre l'activitat que desenvolupen els diferents serveis i professionals de l'àrea.

El 2015 també ha estat un any que ha permès seguir avançant en la consolidació de les relacions transfrontereres amb administracions locals i regionals, i el tercer sector del Departament dels Pirineus Orientals. La línia de treball oberta en aquest àmbit ha permès consolidar una partenariats amb 9 agents que ha donat com a fruit la presentació del projecte Prospectiva Transfronterera Sanitària i Social (PROSPECTSASO) a la primera convocatòria del programa POCTEFA 2014-2019. Per altra banda, també s'ha iniciat el projecte d'elaboració del Diagnòstic social Transfronterer, en col·laboració amb l'IRTS-LR, que ha de permetre millorar la capacitat d'observació sobre el territori transfronterer.

Pel que fa a serveis específics a la comarca, destaca l'ampliació de l'abast dels Serveis preventius

diürns que s'ha produït els darrers dos anys, i que en l'actualitat es presta en 7 municipis de la comarca.

Les dades que presenta aquesta Memòria reflecteixen també el treball de qualitat, proper i humà que ha dut a terme un equip qualificat de 80 persones que treballen a l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal i els professionals d'una xarxa d'entitats i agents dels tercer sector que col·laboren en la gestió de serveis i programes comarcals. L'esforç, dedicació i alt nivell professional de les persones que diàriament fan suport i acompanyament a la població més vulnerable facilita, malgrat la situació complexa, l'alt nivell de cohesió social que viu la comarca. A tots i a totes elles cal que els fem un reconeixement especial.

Com altres anys la Memòria presenta la informació en 9 capítols ordenats per serveis i un darrer capítol resumeix les dades més rellevants de l'activitat al llarg de l'any 2015. Hem fet un esforç per presentar les dades de forma sintètica i amb la voluntat de compartir la nostra activitat que es desenvolupa en una realitat social que compartim amb tots els agents públics i privats i amb la ciutadania.

Rosa Guixé i Valls

Directora Tècnica

1. L'ÀREA DE BENESTAR

L'Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal de l'Alt Empordà està formada pel conjunt de serveis, recursos i equipaments creats per garantir les necessitats bàsiques de la ciutadania, centrant l'atenció en el manteniment de llur autonomia personal i promovent el desenvolupament de les seves capacitats.

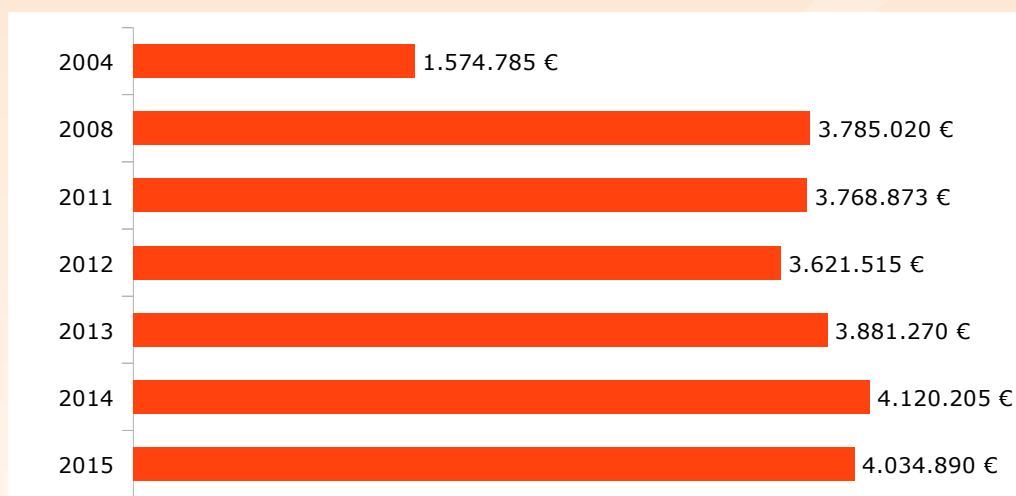
Els i les professionals que treballen a l'Àrea de Benestar gestionen el conjunt de serveis i recursos definits a la cartera de serveis de la comarca, amb els objectius d'afavorir la promoció i la inclusió social de les persones i col·lectius a la societat, posar a l'abast de les persones els recursos per millorar la seva qualitat de vida, reduir les desigualtats i augmentar la seva autonomia, valorar i ajudar-los a resoldre les seves possibles dificultats socials, i prevenir i intervenir sobre les causes que condueixen a situacions de risc i exclusió social.

L'Àrea de Benestar ofereix serveis a tots els ciutadans i ciutadanes de la comarca de l'Alt Empordà, tret dels del municipi de Figueres que compten amb serveis propis i són atesos pel seu ajuntament.

L'any 2015 l'Àrea de Benestar ha gestionat un pressupost total de 4.034.890 € (25% del pressupost total del Consell Comarcal), xifra que inclou les aportacions del Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya, del programa «Salut i Crisi» de Dispsalut (Diputació de Girona) i les aportacions dels ajuntaments de la comarca.

La Llei 12/2007 de Serveis socials va significar un punt d'inflexió pel que fa al volum de recursos destinats a les polítiques socials a Catalunya, que tal i com mostren les dades d'evolució del pressupost de l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal, van créixer significativament. El pressupost de l'any 2015 s'ha mantingut estable respecte l'any anterior, degut al manteniment de serveis i recursos prestats pel Consell Comarcal.

Gràfic 1: Evolució del pressupost de l'Àrea de serveis socials del Consell Comarcal (1)

Font: Àrea de Benestar social del Consell Comarcal(2015)

(1) L'Àrea de serveis socials inclou els Ajuntaments de Roses i L'Escala

Els principals indicadors de despesa i finançament del Consell Comarcal i l'Àrea de Benestar mostren, en primer lloc, que el pressupost de l'Àrea de Benestar ha crescut un 10% els darrers quatre anys, de la mateixa manera que també ho ha fet la proporció que representa aquest en el conjunt de pressupost del Consell Comarcal. En segon lloc, en els darrers anys també es constata un creixement de la despesa corrent de l'Àrea de Benestar per habitant, que s'ha situat l'any 2015 en 41,92€. I en tercer lloc, s'observa com la distribució de les fonts de finançament de l'Àrea de Benestar s'ha mantingut estable els darrers anys. L'any 2015 el finançament provinent de les transferències d'altres administracions ha representat el 76% del pressupost, i les aportacions dels municipis, principalment per al finançament dels serveis socials bàsics, ha estat del 21%.

Taula 1: Síntesi d'indicadors de despesa i finançament del Consell Comarcal i l'Àrea de Benestar

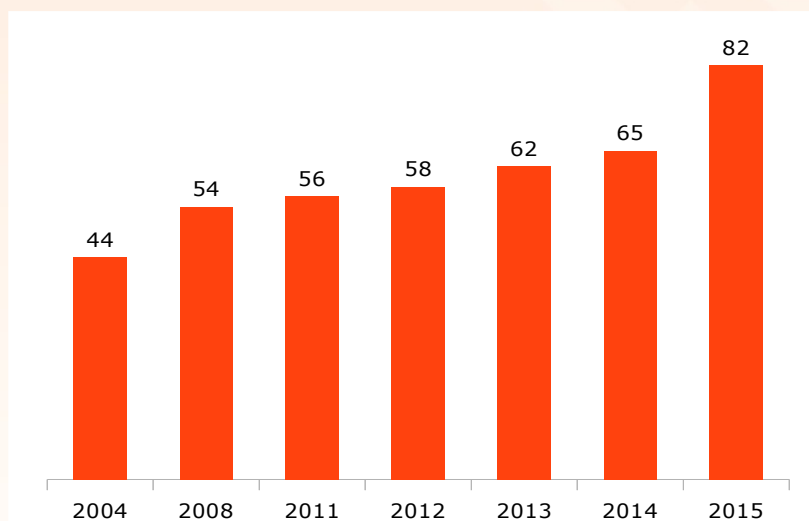
	2012	2013	2014	2015
Pressupost CCAE	19.671.043,45 €	19.152.180,16 €	16.940.000,00 €	16.406.929,99 €
Pressupost Àrea de Benestar	3.621.515,00 €	3.881.270,00 €	4.120.205,00 €	4.034.890,00 €
% Pressupost Àrea Benestar	18%	20%	24%	25%
Despesa corrent Àrea de Benestar/habitant	38,33 €	40,95 €	42,82€	41,92 €
% Finançament Pressupost Àrea Benestar per part dels Ajuntaments	21%	22%	20%	21%
% Finançament Pressupost Àrea Benestar transferències altres administracions	78%	76%	75%	76%
% Finançament Pressupost Àrea Benestar per part altres Institucions	0%	1%	2%	2%
% Autofinançament per taxes i preus públics	1%	1%	3%	1%

Font: Elaboració pròpia a partir del Pressupost General del Consell Comarcal de l'Alt Empordà i Idescat

Pel que fa als i les professionals que treballen a l'Àrea de Benestar l'any 2015, 82 persones han format part d'aquest equip de treball. Respecte l'any anterior s'observa un increment del 25% del nombre de professionals fet que es deu principalment a la incorporació temporal de nous perfils professionals a través del projecte d'inserció laboral «Oficis per a la comunitat», dut a terme amb el suport de DipSalut. Del total del personal de l'Àrea un 85% són dones, el que reflecteix una realitat altament feminitzada dels professionals que treballen en aquests serveis a la comarca.

Del conjunt de professionals que l'any 2015 treballen a l'Àrea de Benestar un 15% són personal de suport (equip administratiu).

Gràfic 2: Evolució del nombre de treballadors/es de l'Àrea de Benestar (1)

Font: Àrea de Benestar social del Consell Comarcal (2014)

(1) Les dades inclouen també els professionals dels serveis socials bàsics dels Ajuntaments de Roses i L'Escala.

Pel que fa a les ràtios de professionals establerts per la Llei 12/2007 de Serveis socials, l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal té una ràtio¹ de 13,5 educadors/es socials i 22,5 treballador/es socials, que es situa per sobre de la ràtio mínima fixada de 13 educadors socials i 19,5 treballadors socials per cada 15.000 habitants.

Durant l'any 2015 l'Àrea de Benestar social ha continuat aprofundint en la transformació d'alguns aspectes organitzatius interns amb l'objectiu d'avançar cap a la millora de la qualitat i eficiència dels serveis i de la seva gestió així com en el rendiment de comptes i resultats. En aquest àmbit cal destacar les següents actuacions.

En primer lloc, el desenvolupament d'un procés participatiu intern que ha tingut com a objectiu acordar un model organitzatiu i de funcionament que incorpori valors i principis de treball compartits entre els i les professionals. El procés de treball ha estat obert a tots els i les professionals de l'Àrea de Benestar que voluntàriament s'ha integrat en algun dels 4 grups de treball temàtics proposats. Aquests grups han estat liderats per professionals de l'Àrea, que han tingut la responsabilitat d'organitzar el debat i la discussió, elaborar els documents de treball i de conclusions, mitjançant una metodologia de treball participativa.

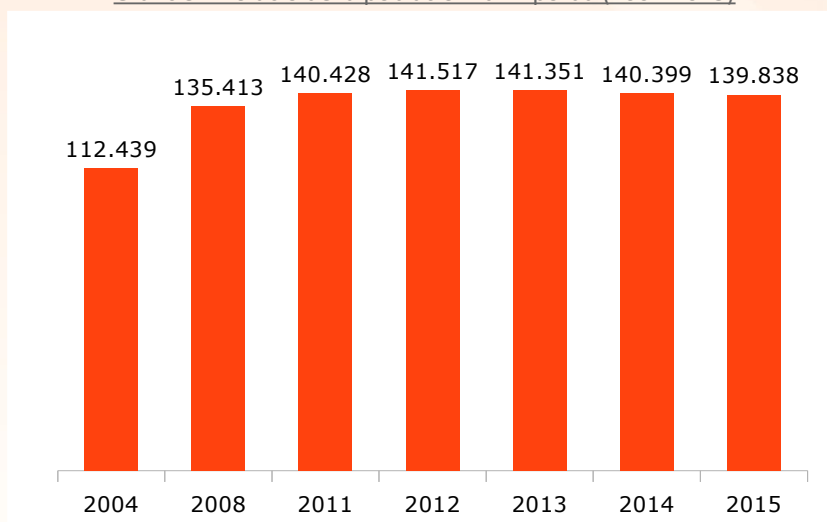
En segon lloc, coincidint amb l'inici del nou mandat al Consell Comarcal, s'ha definit una estratègia de comunicació de l'Àrea de Benestar amb els diferents agents que treballen a la comarca, amb l'objectiu de sensibilitzar i oferir informació sobre l'activitat que desenvolupa l'Àrea a la comarca, d'acord amb la cultura de treball pròpia i els principis establerts en la legislació sobre transparència. L'estratègia de comunicació s'ha concretat en diferents accions que s'han començat a implementar el mateix any 2015.

Finalment, també cal destacar que el 2015 ha estat l'any en que ha començat a funcionar definitivament el Comitè d'ètica aplicada de l'Àrea de Benestar, un cop finalitzat el procés de constitució i formació dels seus membres. L'any 2015 s'ha realitzat 6 trobades del Comitè d'ètica, en les que s'han abordat dos dilemes ètics que han girat entorn el model dels centres de distribució d'aliments i la custòdia de dades personals en l'àmbit dels serveis socials.

2. LA COMARCA DE L'ALT EMPORDÀ L'ANY 2015

L'any 2015 la comarca de l'Alt Empordà tenia registrats 139.838 habitants dels quals el 50,2% eren homes i el 49,8% dones. La població total de l'Alt Empordà ha crescut notablement en els darrers anys. S'ha enregistrat un creixement del 24,4% en el període 2004-2015, molt per damunt del creixement de la població al conjunt de Catalunya en els mateixos anys que ha estat del 10,2%. Aquest creixement de la població, però, sembla que s'estanca en els darrers anys coincidint amb la crisi econòmica i l'etapa en què el procés migratori s'alenteix. Fet que s'observa en la variació negativa de la població en els període (2010-2015) que ha estat del -0,3%.

Gràfic 3: Evolució de la població Alt Empordà (2004-2015)

Font: Idescat

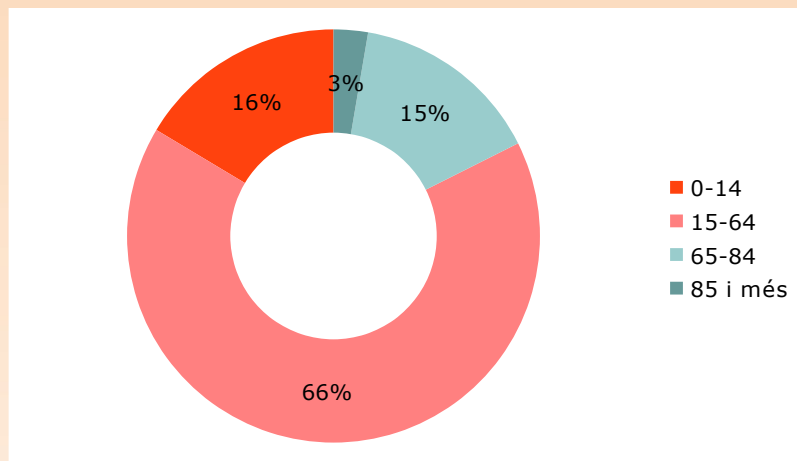
¹Les ràtios de professionals dels Serveis socials bàsics es càlculen sobre un univers de 15.000 habitants

Un 25,4% de la població de l'Alt Empordà era d'origen estranger l'any 2015 tot i que hi ha municipis en què aquest percentatge supera el 30% de la població com és el cas de Castelló d'Empúries (45%), Sant Pere Pescador (39%), La Jonquera (34%), L'Escala (32%), Roses (32%) i Pau (31%). De les persones d'origen estranger residents a la comarca el 42% provenen de països europeus; el 38% d'Àfrica; i el 17% del continent americà.

Per grups d'edat, la població de la comarca l'any 2015 estava distribuïda de la manera següent: 16% de la població era menor de 15 anys; 66% de la població tenia entre 15-64 anys i un 18% de la població tenia més de 65 anys. Del total de població en aquesta darrera franja d'edat més gran, el 85% de la població de la comarca tenia entre 65-84 anys i el 15% de la població era major de 85 anys. Cal tenir en compte, però, que hi ha molts municipis de la comarca on els majors de 65 anys representen més del 25% del total de la seva població com és el cas de Portbou (34%), Mollet de Peralada (32%), Rabós (31%), Siruana (28%), Maçanet de Cabrenys (27%), Espolla (27%), Darnius (27%), Capmany (27%) o Colera (27%), entre d'altres.

Gràfic 4: Distribució de la població Alt Empordà per grups d'edat 2015 (%)

Font: Idescat

Les taxes d'envelliment, de sobreenvelliment i de dependència l'any 2015 a la comarca continuen enregistrant valors propers a les mitjanes catalanes i la variació en relació a l'any anterior no és significativa.

Taula 2: Evolució taxa envelliment; taxa de sobreenvelliment i taxa de dependència Alt Empordà (2004-2015) (2)

	2004	2008	2012	2013	2014	2015	2015 CAT
Taxa envelliment	17,5	16,2	16,8	17,1	17,4	17,6	18,1
Taxa sobre envelliment	2,1	2,1	2,5	2,5	2,6	2,7	2,8
Taxa dependència	44,6	44,8	48,4	46,4	51,2	51,5	51,3

Font: Idescat

La crisi econòmica i la recessió continuen tenint conseqüències en la població més vulnerable i en risc d'exclusió social a la comarca. La taxa de risc de pobresa després de les transferències social per al conjunt de Catalunya l'any 2014 era del 20,9%, mantenint la tendència a l'alça registrada els darrers anys especialment pel que fa a la taxa de risc de pobresa femenina (20,2% en els homes i 21,6% en les dones)³.

2 Càlcul de les taxes:

$$\text{Taxa Envelliment} = \frac{\text{Població} > 64}{\text{Població total}} \times 100$$

$$\text{Taxa sobre envelliment} = \frac{\text{Població} > 85}{\text{Població total}} \times 100$$

$$\text{Taxa dependència} = \frac{\text{Població} < 15 + \text{Població} > 64}{\text{Població 15-64}} \times 100$$

3 Font: Idescat 2015. Taxa de risc de pobresa després de transferències socials l'any 2014

El mercat de treball continua mostrant signes de fragilitat a la comarca. La temporalitat, l'estacionalitat i l'ocupació autònoma generen situacions de desprotecció social en la població. La taula següent mostra les dades del mercat de treball de la comarca que corresponen a l'any 2015. Pel que fa a la taxa d'atur s'ha produït un lleuger descens respecte l'any anterior. Les taxes d'atur per al conjunt de Catalunya i Espanya també són inferiors a les enregistrades l'any anterior.

Pel que fa a la distribució de l'atur per grups d'edat s'observa com aquest afecta en proporció similar a tots els grups d'edat a partir dels 20 anys. Per sectors, els Serveis i la Construcció concentren el 80% de l'atur de la comarca. D'altra banda, l'atur afecta en major proporció a les persones amb estudis primaris o secundaris que a les persones amb estudis tècnics o superiors.

Pel que fa a les dades de contractació enregistrades a la comarca l'any 2015, cal destacar com la contractació de caràcter temporal continua representant una part molt important del conjunt de nous contractes realitzats (84,5%), tendència que creix respecte l'any anterior. Pel que fa a la variació interanual de la contractació l'any 2015 es va registrar un creixement del 7%, tendència a l'alça més significativa per a la contractació dels homes que de les dones.

Taula 3: Dades mercat de treball Alt Empordà 2015

Taxa atur (Desembre 2015)	16,6% (Homes 15,2% / Dones 14,1%) (2014: 18,3%) 17,3% Catalunya (Homes 16,5% / Dones 19,09%) (2014: 19,9%) 20,9% Espanya (Homes 19,5% / Dones 22,5%) (2014: 23,7%)
Distribució de l'atur per grups d'edat (Desembre 2015)	> 20 1,9% 20-34 24,8% 35-44 26,7% 45-54 26,2% 55-64 20,4%
Distribució de l'atur per sectors (Desembre 2015)	Agricultura 6,2% Indústria 6,2% Construcció 11,7% Serveis 69,3% Altre ocup. 6,6%
Distribució de l'atur per nivell formatiu (Desembre 2015)	Sense estudis 5,9% Estudis primaris incomplets 16,1% Estudis primaris complets 4,1% Programes FP (estudis secund.) 4,9% Educació General (estudis secund.) 52,4% Tècnics - professionals superiors 2,7% Universitari (primer cicle) 1,1% Universitari (segon i tercer cicle) 2,7% Altres 0,1%
Autònoms per sectors (Desembre 2015)	Serveis 69,4% Construcció 16,2% Indústria 7,2% Agricultura 7,1%
Contractació temporal (Any 2015)	84,5% (2014: 77,8%)
Contractació total (Any 2015)	39.944 nous contractes Variació interanual 7% (Homes 10% / Dones 4%)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Xifra (Diputació de Girona), Idescat i Observatori del Treball (Departament d'Empresa i Ocupació)

3. L'ATENCIÓ SOCIAL BÀSICA

Els Serveis socials bàsics són el primer nivell d'atenció pública de la xarxa de benestar. Estan integrats per diferents equips tècnics que tenen com a funció conèixer, prevenir i activar actuacions destinades a promoure la inclusió social de persones, famílies i grups socials, especialment les que presenten més dificultats i són més vulnerables.

El Consell Comarcal de l'Alt Empordà configura l'Àrea Bàsica de Serveis Socials en 9 Serveis Bàsics d'Atenció Social (SBAS), que es distribueixen en àrees territorials d'intervenció d'acord amb un criteri de proximitat geogràfica i de distribució de la població, tal i com mostra el mapa següent.

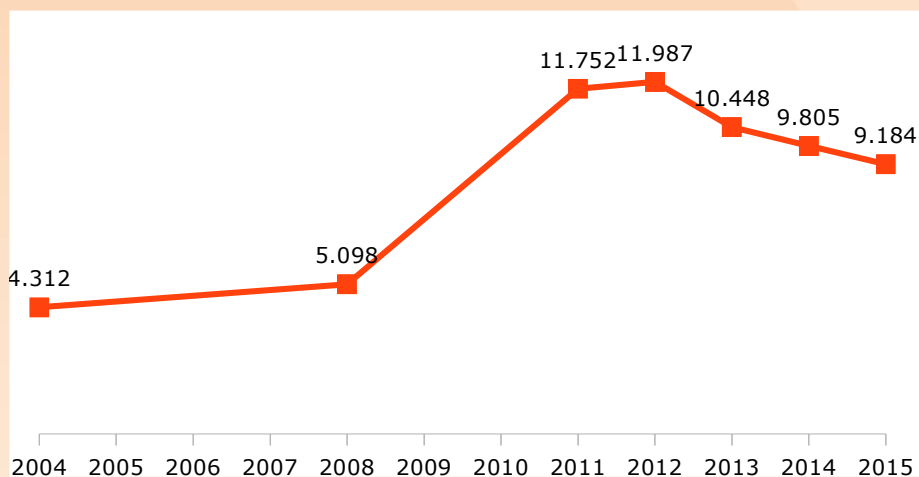
L'evolució dels principals indicadors dels serveis socials bàsics mostren com, en els darrers anys i pel que fa al volum de població atesa, s'ha produït una inflexió creixent que coincideix amb l'any en què esclata la crisi econòmica. Tal i com mostra el gràfic 5, si bé el creixement ha estat molt accentuat en el període 2008-2010, des de l'any 2011 s'observa un decreixement progressiu de les persones ateses que també s'ha registrat l'any 2015. Aquest fet s'ha degut principalment a l'estancament de noves atencions, que va créixer significativament entre els anys 2008 i 2011, com a conseqüència de la crisi econòmica. Això no obstant, a nivell qualitatiu es continua observant una evolució dels casos cap a situacions en què les condicions de vida de les persones ateses són més extremes i estaven, en alguns casos, en situació més cronicada. Per altra banda, la reducció progressiva de sol·licituds i les baixes dels recursos associats de la Llei de Dependència des de 2008 també ha estat un dels motius que pot explicar la davallada del nombre de persones ateses enregistrada en els darrers anys. La introducció de millores en els processos i els recursos per al seu seguiment ha permès optimitzar-ne la gestió i, en conseqüència, també pot haver incidit en la disminució del nombre de persones ateses que s'ha ajustat

més a la situació real de cada cas.

Especialment rellevant és posar aquestes dades en relació al total de la població de la comarca. Mentre que l'any 2004 la població atesa pels serveis socials bàsics representava el 5,7% del total de la comarca, l'any 2014 aquesta representava el 10,2%. Com a conseqüència de la davallada del nombre de persones ateses l'any 2015, aquesta s'ha situat en el 9,7% del conjunt de població. Pel que fa a la distribució per sexe de la població atesa s'observa com l'any 2015 es recupera la tendència del període 2011-2013 a la igualació de les persones ateses per sexe. Tanmateix les dones continuen sent majoritàries entre les persones ateses pels serveis socials bàsics a la comarca.

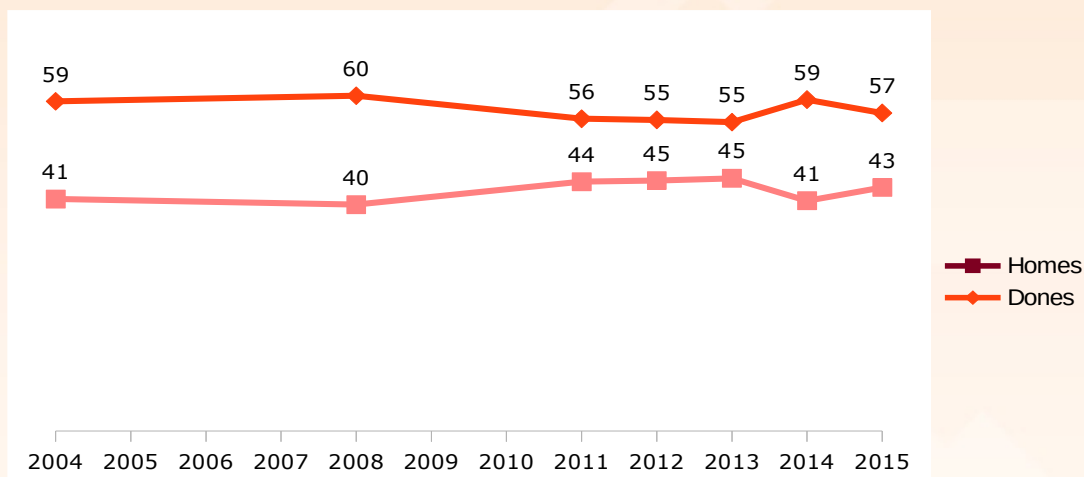

Gràfic 5: Evolució de la població atesa (2004-2015)

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

Gràfic 6: Evolució de la població atesa segons sexe (%) (2004-2015)

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

Aquest creixement de la població atesa pels serveis socials bàsics és paral·lel al que s'enregistra en l'evolució dels principals indicadors de l'atenció social bàsica. Destaca el creixement que s'enregistra per al període 2004-2012 del conjunt d'indicadors, degut principalment a l'increment del nombre d'atencions totals dutes a terme des de serveis socials. En aquest sentit, l'any 2015 s'ha enregistrat una evolució desigual del conjunt d'indicadors (total expedients treballats, total entrevistes i atencions prioritàries). En relació al nombre d'expedients, l'any 2015 es varen treballar 4.361 casos, un 3% més que l'any anterior. Per contra el nombre d'entrevistes registrades ha disminuït respecte l'any anterior.

Taula 4: Síntesi d'indicadors d'activitat dels Serveis Socials Bàsics (2004-2015)

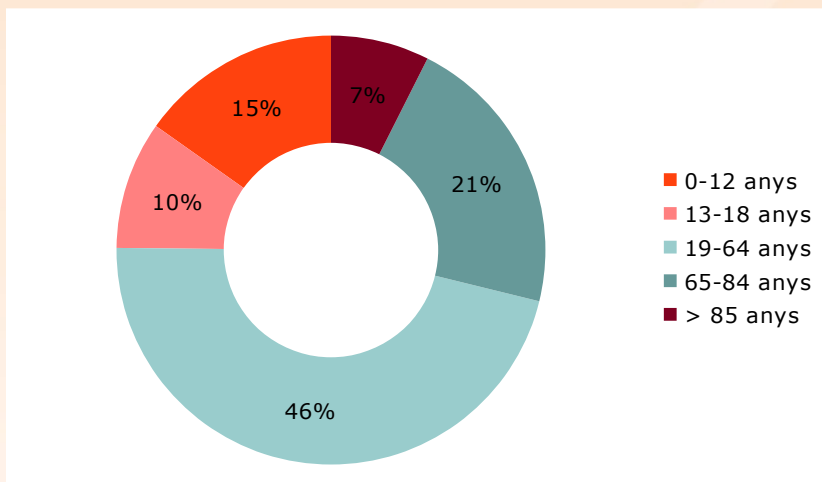
	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015
Persones ateses	4312	5098	11752	11987	10448	9805	9184
% Homes atesos	41,3%	40,3%	44,4%	44,6%	45,0%	41,0%	43,4%
% Dones ateses	58,7%	59,7%	55,6%	55,4%	55,0%	59,0%	56,6%
% Població atesa / població total	5,7%	5,5%	12,4%	12,4%	10,8%	10,2%	9,7%
Total expedients	2945	4150	5617	6623	5266	4232	4637
Total entrevistes	8020	10888	15835	17642	14691	15595	14911
Primeres entrevistes	1645	2291	2712	2057	2050	2508	2210
% Entrevistes a domicili	13,8%	16,7%	13,1%	16,2%	17,7%	12,6%	13,1%
Atenció prioritària				615(1)	331	281	605

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

(1) Primer any que es recull aquesta dada. L'atenció prioritària és l'atenció d'urgència a una persona sense cita prèvia.

Pel que fa a la distribució de la població atesa per grups d'edat, l'any 2015 s'ha produït un augment de 10 punts percentuals del grup d'edat de majors de 65 anys. Per contra ha disminuït en una proporció similar la població d'entre 18 i 65 anys. La població menor d'edat atesa es manté en proporcions similars a la d'anys anteriors.

Gràfic 7: Població atesa per grups d'edat 2015 (%)

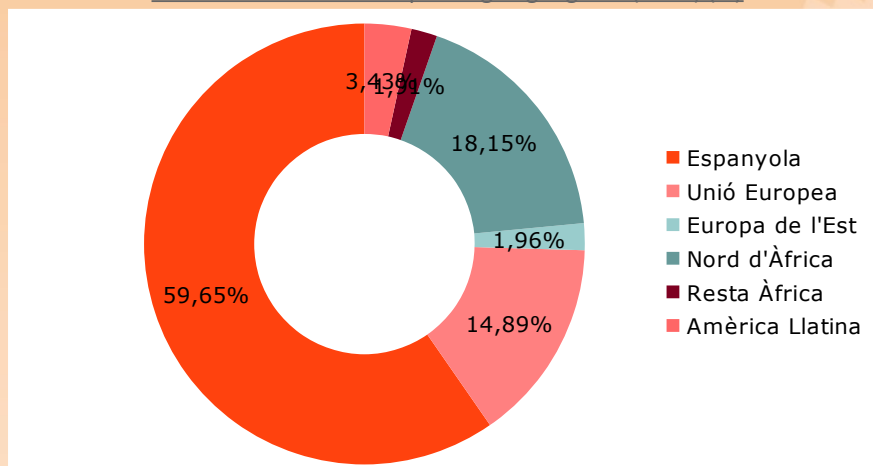

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

En relació a la nacionalitat de la població atesa, cal indicar que la proporció de persones de nacionalitat espanyola i d'origen estranger és molt similar a la realitat demogràfica de la comarca. Respecte l'any anterior, s'ha experimentat un creixement de la població atesa d'origen UE, que ha passat del 4% al 15%. Pel que fa a la resta d'origens no s'observa una variació significativa respecte els anys anteriors.

Gràfic 8: Població atesa per origen geogràfic (2015) (%)

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

Pel que fa a les principals problemàtiques ateses pels serveis socials bàsics l'any 2015 és rellevant destacar com el 29,8% han estat de caràcter econòmic; el 17,0% estaven vinculades a l'àmbit laboral; el 17,5 estaven relacionades amb problemàtiques de salut i el 13,1% amb mancances socials. Respecte els dos anys anteriors no s'observa un canvi significatiu pel que fa a la distribució de la tipologia de les principals problemàtiques ateses.

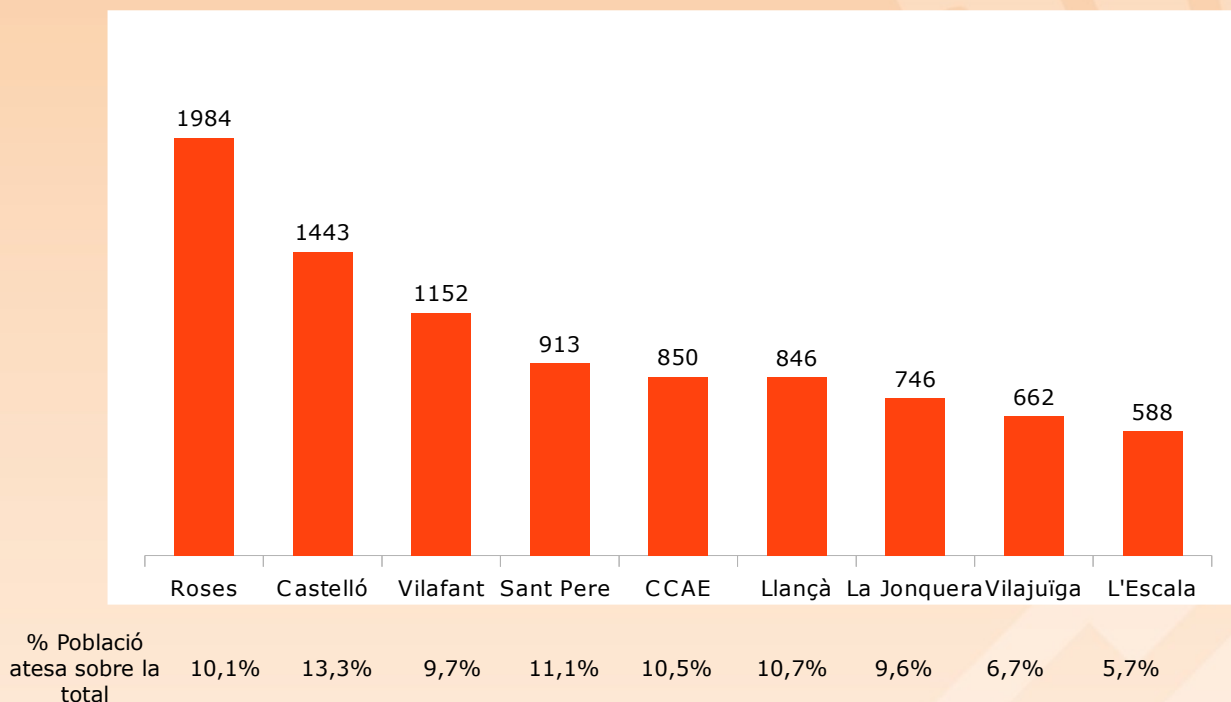
Taula 5: Evolució de les problemàtiques ateses pels Serveis Socials Bàsics (%)

	2012	2013	2014	2015
Econòmiques Ingressos insuficients; sense ingressos; deutes; administració deficient; altres	26,5	28,5	30,6	29,8
Laborals Prestació d'atur; atur amb subsidi; treball esporàdic; temporers; treball submergit; activitats marginals; cerca primera feina; inadaptació laboral; manca de formació; altres	16,4	17,2	17,9	17,0
Mancances socials Mendicitat; indigència; rebuig social; transeünts; dificultat relacions familiars/socials; dificultats d'integració social; aïllament físic; indicis de trastorns mentals; victimització; conductes asocials o delictives; manca d'autonomia personal	15,1	13,2	15,2	13,1
Salut Malaltia física transitòria; malaltia mental transitòria; malaltia física crònica; malaltia mental crònica; malaltia greu; malaltia d'alt risc; malaltia d'Alzheimer i altres demències; alcoholisme; consum de drogues; ludopatia; altres	17,6	16,2	15,1	17,5
Habitatge Manca d'habitatge; manca serveis i subministraments; habitatge deficient; amuntegaments: barraquisme; desnonaments	5,2	5,6	6,5	6,0
Discapacitats Discapacitat física; discapacitat amb mobilitat reduïda; discapacitat amb necessitat de 3a persona; discapacitat psíquica; discapacitat sensorial i altres	10,0	6,9	5,0	5,1
Maltractaments Violència de gènere, maltractament als fills, maltractament a la gent gran	3,5	6,8	4,5	4,2
Aprenentatge Analfabetisme; escolaritat obligatòria inacabada; dificultats d'aprenentatge escolar; absentisme escolar; inadaptació escola; altres	3,6	4,0	4,1	3,8
Altres	2,1	1,6	1,1	3,5

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

Finalment, en el gràfic següent es mostra la població atesa l'any 2015 en cada SBAS de la comarca i es facilita la dada del percentatge de població que representa en cada territori.

Gràfic 9: Població atesa per SBAS (2015)

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

Els serveis socials bàsics compten amb un sistema de recollida de queixes que té com a objectiu millorar la qualitat del servei i l'atenció a la ciutadania. Aquest sistema garanteix una atenció específica i ràpida a les demandes efectuades a través d'un sistema de registre propi de les queixes i del procés de resposta de la demanda. L'any 2015 es varen atendre 13 queixes, dada que s'ha mantingut estable des de la posada en funcionament del procés l'any 2013. En relació a les persones ateses pels Serveis socials bàsics les persones que fan arribar una queixa a l'organització representen el 1,41 %.

Renda Mínima d'inserció

La Renda Mínima d'Inserció és una prestació per als ciutadans i ciutadanes de Catalunya amb greus dificultats econòmiques i socials que reuneixen els requisits establerts per la Llei 10/1997 i la Llei 7/2011, de mesures fiscals i financeres.

Des de l'estiu de l'any 2011 la RMI ha sofert múltiples modificacions que han generat una incertesa en els tècnics i ha provocat que els expedients de les famílies quedin durant mesos en situació de pendent sense ser efectiva la prestació.

El gràfic següent mostra l'evolució dels expedients treballats des de l'any 2006 pels serveis socials bàsics de la comarca. Des d'aleshores ha crescut notablement el nombre de casos treballats. Respecte l'any anterior s'ha registrat un augment significatiu del nombre d'expedients treballats, segurament provocat per un augment de la dotació pressupostaria d'aquest programa per part de la Generalitat, que s'ha situat al nivell de l'any 2012. L'any 2015 el programa de RMI tenia 1.754 persones beneficiàries a la comarca, de les quals un 59% eren persones adultes, mentre que el 41% restant eren menors d'edat. La ràtio de persones beneficiàries de la RMI en relació a la població de la comarca l'any 2015 és del 18,6%.

Taula 6: Síntesi d'indicadors bàsics Ajuts d'urgència (2012-2015)

	2012	2013	2014	2015
Expedients RMI	537	462	588	725
Persones beneficiàries	-	-	1.946	1.754
% Adults	-	60%	51%	59%
% Infants	-	40%	49%	41%
Taxa beneficiaris RMI/població atesa	-	-	20%	19%
Ràtio beneficiaris RMI/població total	-	-	20,5‰	18,6‰

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

Gràfic 10: Evolució expedients RMI (2006-2015)

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

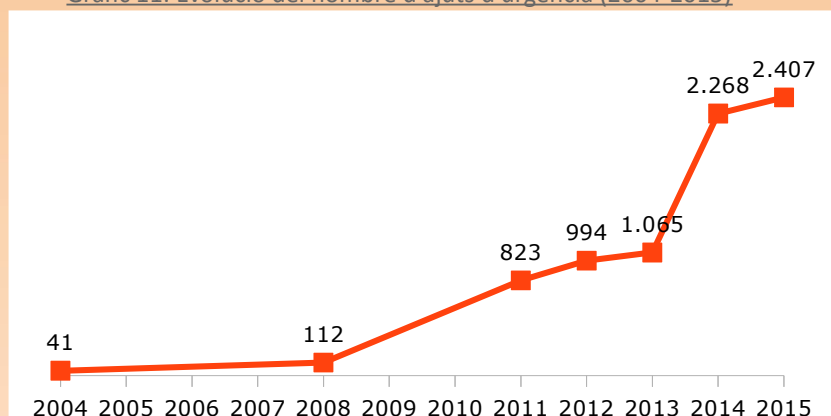
Programa de prestacions econòmiques per urgències socials

El programa de prestacions econòmiques no periòdiques per urgències socials sorgeix per donar resposta a les persones amb carència de recursos econòmics que han d'afrontar necessitats bàsiques i quotidianes de caràcter puntual i urgents (manutenció i alimentació, allotjament, pagament de subministres).

En el període considerat s'observa una evolució creixent del nombre d'ajuts d'urgència concedits des de l'any 2008, així com del nombre de persones que se'n beneficien. El nombre de beneficiaris ha augmentat lleugerament respecte l'any anterior, en què ja hi havia hagut un augment molt significatiu respecte l'any 2013. El creixement observat els darrers dos anys s'explica per l'increment del pressupost destinat al programa com a conseqüència del suport rebut en el marc de la de la convocatòria "Salut i Crisi" de DipSalut (Diputació de Girona) i per part dels Ajuntaments de la comarca. Tanmateix, cal observar que malgrat l'increment global del pressupost del programa i del nombre d'ajuts i beneficiaris no s'ha correspost alhora amb un augment del cost mitjà de l'ajut, que tal i com mostren les dades, any rere any ha anat disminuint.

Gràfic 11: Evolució del nombre d'ajuts d'urgència (2004-2015)

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

Taula 7: Síntesi d'indicadors bàsics Ajuts d'urgència (2004-2015)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015
Nombre d'ajuts	41	112	823	994	1065	2268	2407
Despesa total	4.274,0€	27.309,00€	162.116,40€	155.071,08€	192.968,06€	281.797,41€	200.339,52€
Beneficiaris homes	-	-	541	670	1152	1756	1786
Beneficiaries dones	-	-	521	782	1294	2048	2140
Total beneficiaris	-	-	1062	1452	2446	3804	3926
Ajut mitjà	104€	243€	197€	156€	181€	124€	83€
Ajut mitjà beneficiari/a	-	-	152€	106€	79€	74€	51€
Despesa corrent per habitant (1)	0,05€	0,2€	1,7€	1,6€	2,0€	2,9€	2,2€

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

(1) Pressupost destinat a ajuts d'urgència social / Univers d'habitants de la comarca

Servei d'Habitatge Social

El Servei d'Habitatge Social és un servei de residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social i famílies monomarentals i monoparentals amb fills/es a càrrec que no disposen de xarxa familiar o de suport de proximitat. Des de l'any 2008, el servei disposa de 3 habitatges amb 10 places. Per tal de millorar la mesura sobre el treball amb les persones usuàries del recurs s'ha introduït en càlcul d'un nou indicador que mesura el temps mitjà d'estada en un establiment de residència temporal. Per a l'any 2015 l'estada mitjana en el recurs ha estat de 80 dies. En relació a l'any anterior, enguany ha augmentat significativament el nombre de persones usuàries, que ha passat de 17 a 34 persones adultes beneficiàries. Per contra el percentatge d'ocupació dels habitatges s'ha situat en el 74,6%.

Taula 6: Evolució Servei d'habitatge social (2011-2015)

	2011	2012	2013	2014	2015
Nombre d'habitatges	3	3	3	3	3
Places disponibles	10	10	10	10	10
% ocupació habitatges/any	92,00%	85,4%	61,0%	100,0%	74,6%
Nombre d'usuaris homes	6	7	11	8	19
Nombre d'usuaris dones	6	7	9	9	15
Nombre d'usuaris menors	7	6	4	7	-
Cost mitjà per estada diària	8,95€	9,62 €	13,46 €	8,30 €	11,00€
Temps mitjà de l'estada(1)	279 dies	222 dies	111 dies	214 dies	80 dies

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

(1) Càlcul fet només en base a la població major d'edat

Centre de Distribució d'Aliments (CDA)

En aquest moment econòmic crític la garantia de l'alimentació familiar i infantil ha esdevingut una prioritat per a les administracions públiques. Els serveis socials bàsics, per tal de cobrir aquestes necessitats en el territori, treballen conjuntament amb les entitats del tercer sector.

A la nostra comarca, tenim establerta la col·laboració amb les diferents Càritas Parroquials que hi ha a l'Alt Empordà per tal d'arribar a totes les poblacions.

En els municipis en què no hi ha una entitat que es faci càrrec d'atendre aquestes demandes, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà s'ha acollit al programa CDA-Figueres que aglutina a Càritas Diocesana de Girona Càritas Figueres, Creu Roja, Ajuntament de Figueres i Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

El CDA-Figueres està gestionat per Càritas Figueres i el nombre de famílies derivades pels Serveis socials bàsics de l'àrea de Benestar al llarg de l'any 2014 ha estat de 453. Aquesta dada representa un total de 1.381 persones ateses. En els municipis amb un programa propi de distribució d'aliments s'han atès 1.182 famílies, que representen un total de 3.520 persones.

El recurs del CDA és un dels recursos més utilitzats pels serveis socials bàsics. Un 53% de les persones ateses l'any 2015 pels serveis socials va accedir en algun moment als recursos del banc d'aliments.

Taula 8: Evolució de les persones ateses pels CDA de la comarca (2012-2015) (1)

SBAS	Forma de repartiment	2012	2013	2014	2015
Municipi Llançà	Associació de dones i voluntariat de Llançà	640	235	197	140
Municipi Portbou	Banc aliments-Ajuntament	33	33	35	30
SBAS Castelló d'Empúries	Caritàs Castelló-Banc aliments	1218	697	1276	1058
Municipi Cadaqués	Banc aliments-Ajuntament	50	23	52	8
SBAS Roses	Caritàs-Banc aliments-Ajuntament	857	603	1371	1686
SBAS L'Escala	Caritàs-Banc aliments-Ajuntament	507	387	498	272
Municipi La Jonquera	Creu Roja-Banc aliments	138	268	280	326
Resta SBAS Llançà	CDA Figueres	1.261	1.515	1.506	1.381
Resta SBAS La Jonquera	CDA Figueres				
SBAS Sant Pere Pescador	CDA Figueres				
SBAS Vilafant	CDA Figueres				
SBAS Vilajuïga	CDA Figueres				
SBAS CCAE	CDA Figueres				
TOTAL		4.704	3.761	5.215	4.901

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

(1) Des de l'any 2013 les dades corresponen en tots els casos a persones ateses, mentre que l'any de 2012 en alguns casos es varen comptabilitzar cistelles d'aliments repartides

Projecte "Tots amb Salut"

El projecte "Tots amb Salut", que s'emmarca en el programa «Salut i Crisi» promogut per Dipsalut, té com a objectiu reforçar les actuacions de xoc per a infants i famílies ateses pels serveis socials d'atenció primària de la comarca de l'Alt Empordà, amb la finalitat de facilitar recursos i dispositius especialment pensats per a promoure la salut de la població més vulnerable i afectada per la crisi.

Aquest projecte ha permès reforçar i dotar de nous recursos econòmics 5 programes específics d'àmbit comarcal, que es presten de forma coordinada entre les administracions públiques, el Consell Comarcal i la Diputació de Girona, i les entitats socials presents a la comarca (ONL's), que tenen com a finalitat reparar situacions de desavantatge que afecten la salut de les famílies en risc en diferents àmbits d'inclusió social.

La taula següent mostra els 5 programes desplegats l'any 2015 i les línies d'acció específiques desenvolupades al territori.

Taula 8: Síntesi d'accions del projecte «Tots amb Salut»

Programa Nutrició i Salut	Targeta producte fresc (Creu Roja)
	Compra de productes higiènics per famílies i nadons
	Compra de productes bàsics alimentació
	Ajuts urgència social per famílies vulnerables
Programa a l'Escola amb Salut	Beques de transport escolar
	Beques de menjador
	Servei Intervenció educativa (Càritas Diocesana de Girona)
	Programa Fes + (Càritas Diocesana de Girona)
Programa Habitatge Digne	Brigada d'emergència (ONG Tallers)
	Ajuts per garantir subministraments bàsics
	Ajuts d'urgència destinats a subministraments bàsics
	Intermediació en habitatge per famílies en situació de risc (Fundació Ser.Gi)
	Servei Habitatge Social (ONG Tallers)
Programa Benestar emocional i acompanyament a la vida quotidiana	Atenció psicològica per a infants, adolescents i famílies
	Tallers de suport al benestar emocional
Programa "Foment de l'autonomia i les capacitats individuals"	Tallers «Estratègies per l'estalvi» (Càrites Diocesana Girona)
	Tallers de suport a l'economia familiar i a l'eficiència energètica (ONG Tallers)

Font: Serveis Socials Bàsics 2015

Projecte "Oficis per a la comunitat: noves oportunitats per sortir de la crisi"

El projecte "Oficis per a la comunitat: noves oportunitats per sortir de la crisi", liderat pel Consell Comarcal amb la col·laboració de l'Ajuntament de Figueres i finançat per la convocatòria d'accions d'ocupació del programa "Salut i Crisi" de Dipsalut, pretén facilitar l'ocupabilitat de persones directament afectades per la crisi en programes comarcals.

El projecte promou oportunitats laborals en les pròpies estructures dels serveis socials bàsics del Consell, la creació de llocs de treball que reverteixin i beneficiïn la població en risc afectada per la crisi, i incentivar nous programes comunitaris que facilitin l'ocupabilitat futura de perfils de risc en el territori en activitats productives autogestionades i sostenibles.

L'objectiu del projecte és oferir a les persones participants l'oportunitat de reincorporar-se al mercat laboral, concretament en projectes que reverteixen en població en situació de risc d'exclusió, i alhora treballar les seves capacitats i potencialitats a través d'un acompanyament especialitzat que permeti afavorir la seva inserció laboral un cop finalitzada la seva participació en el projecte.

L'any 2015 es va posar en funcionament la primera edició del projecte, que va comptar amb la participació de 5 persones (3 dones i 2 homes), que es van integrar en 3 projectes específics, la Brigada d'emergència, el projecte d'horta comunitària al municipi, i el servei d'informació i atenció al públic de l'Àrea de Benestar.

4. L'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA, FAMÍLIA I ADOLESCÈNCIA

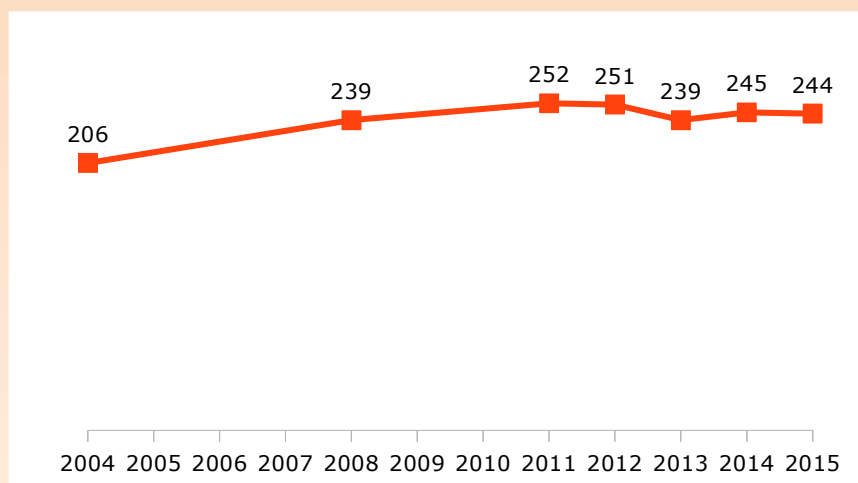
Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA)

L'EAIA és un equip de professionals de diferents disciplines que vetlla pel benestar i el desenvolupament adequat dels infants i adolescents de la comarca de l'Alt Empordà, segons el que estableix la legislació vigent.

El seu objectiu és la protecció dels menors que es troben en un ambient familiar i/o social que dificulta el seu desenvolupament personal, familiar i social. Les seves funcions són l'estudi i valoració dels infants en risc greu o en situació de desemparament, així com el seguiment i el tractament de les seves famílies.

L'any 2015, l'EAIA ha atès un total de 244 menors juntament amb les seves famílies.

Gràfic 12: Evolució del nombre de casos atesos per l'EAIA (2004-2015)

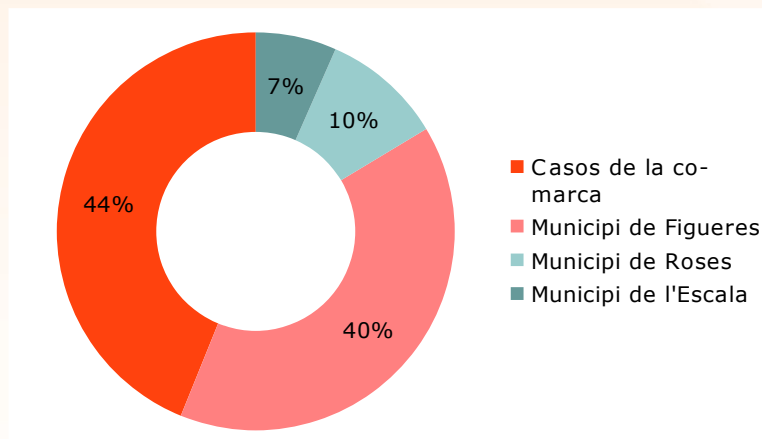

Font: EAIA Alt Empordà (2015)

Els canals de derivació a l'EAIA han estat aquells marcats per la Llei: el 59'1% dels casos provenen dels Serveis Socials d'Atenció Primària de la comarca i el 40'9% dels casos provenen del Servei d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència. Aquest any s'ha equilibrat la tendència entre els dos possibles canals de derivació a l'EAIA.

Pel que fa a la distribució de casos en el territori, aquest últim any s'ha produït un augment significatiu dels casos treballats. Destaquen com a municipis amb un major nombre de casos treballats, Castelló d'Empúries (27), La Jonquera (23), Llançà (16), Sant Pere Pescador (13), Vilafant (10), i Vilajuïga (8). Per contra, en relació a l'any anterior, disminueixen els casos del municipi de Figueres (de 100 a 97), i Roses (24).

Gràfic 13: Nombre de casos atesos per l'EAIA segons municipi (2015)

Font: EAIA Alt Empordà (2015)

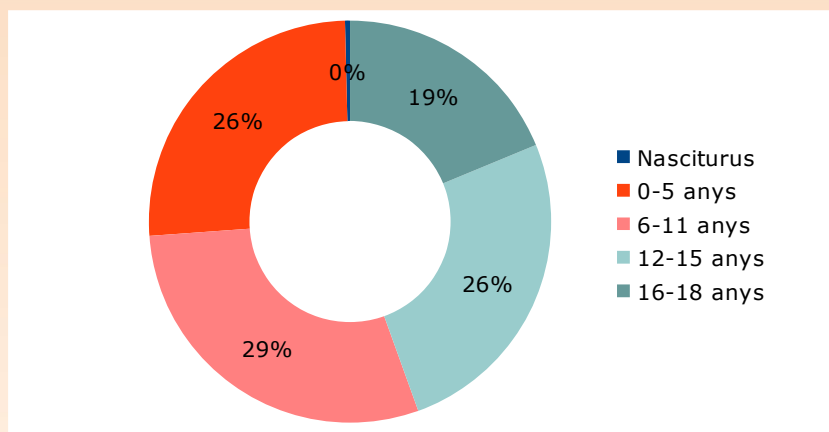
Taula 9: Evolució dels principals indicadors de gestió EAIA (2004-2015)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015
Total casos atesos	206	239	252	251	239	245	244
Casos oberts	45	48	58	48	52	61	60
Casos tancats	28	57	66	47	55	62	48
Casos oberts/tancats mateix any	1	6	9	17	9	14	20
Casos en intervenció anual	131	128	140	139	141	183	156

Font: EAIA Alt Empordà (2015)

Pel que fa a la franja d'edat dels casos atesos, cal destacar com el grup de menors de 6 a 11 anys continua essent el més nombrós al llarg de l'any, seguit de la franja de 0 a 5 anys i de 12 a 15 anys. El treball anual realitzat amb el nombre de casos dins la franja de la pre-adolescència i adolescència ha augmentat lleugerament en el darrer anys. El treball realitzat amb els casos dins la franja d'edat de l'adolescència s'ha mantingut aquest any.

Gràfic 14: Distribució dels casos atesos per l'EAIA per franges d'edat (2015)

Font: EAIA Alt Empordà (2015)

Taula 10: Situació administrativa dels expedients a 31 desembre (2004-2015) (1)

Situació administrativa	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015
Casos sense mesura	117	76	74	88	90	94	95
Tuteles	59	100	111	97	94	89	101
Guardes	0	0	0	2	0	0	0

Font: EAIA Alt Empordà (2015)

(1) Dades en què no es comptabilitzen els casos tancats al llarg de l'any

Taula 11: Mesures administratives acordades per l'EAIA a 31 desembre(*)

Mesures	2011	2012	2013	2014	2015
Acolliment família extensa	31	39	25	39	43
Acolliment familiar aliena	8	9	4	9	12
Acolliment familiar permanent (extensa i/o aliena)	8	10	15	20	21
Acolliment en centre públic o concertat	48	38	33	33	33
Acolliment preadoptiu	9	9	5	3	5
Mesura transició vida adulta	0	1	2	0	1

Font: EAIA Alt Empordà (2015)

Servei d'integració en famílies extenses (SIFE)

El projecte SIFE Empordà, s'emmarca dins el Programa "La meva família m'acull" de la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència, i té com a finalitat donar suport a les famílies amb infants i adolescents en situació de risc de desemparament.

Aquest Programa és un dels eixos del desplegament de la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats a la infància i adolescència. L'any 2014, l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà va posar en funcionament aquest projecte per reforçar l'actuació de l'EAIA de les comarques de l'Alt i del Baix Empordà.

El programa dona suport a les famílies acollidores extenses adscrites als EAIA de l'Alt i el Baix Empordà mitjançant una atenció específica i individualitzada. Des del SIFE es realitza un acompanyament per a què els menors rebin l'atenció emocional i educativa més adequada a les seves necessitats i també per a què les famílies extenses puguin garantir i sostenir-ne l'acolliment el temps que sigui necessari per a la situació de vida de l'infant acollit.

L'any 2015 el SIFE va atendre 74 casos, dels quals 43 eren casos de menors residents a la comarca.

Taula 12: Evolució dels menors residents a l'Alt Empordà atesos pel SIFE

	2014	2015
Menors atesos	8 (1)	43

Font: SIFE (2015)

(1) L'any 2014 servei va entrar en funcionament el mes d'octubre

Espai de Formació per a Famílies (EFF)

L'Espai de Formació per a Famílies és un programa d'intervenció comunitària que neix de la inquietud d'un grup de professionals de l'Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal de l'Alt Empordà que han format part o continuen formant part de l'Equip d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (EAIA).

Des de l'experiència professional s'ha detectat la necessitat d'introduir un nou model metodològic en la intervenció amb famílies, a fi de poder incidir específicament en les tasques d'atenció i cura als fills i filles que s'inclouen en els plans de millora. Aquest programa té per objectius:

- Aprofundir en la intervenció en famílies potenciant les capacitats parentals des dels principis rectoris de la parentalitat positiva.
- Potenciar la funció preventiva dels serveis socials bàsics i dels serveis especialitzats d'atenció a la infància i famílies, en l'àmbit de la capacitació parental, funcions que en la pràctica diària queden més desdibuixades.
- Canvi en el context d'intervenció, passant d'intervenir individualment a implementar una metodologia de treball grupal i comunitari.

Els destinataris del programa són famílies que resideixen a la comarca de l'Alt Empordà i són ateses pels serveis socials d'atenció primària vinculats al Consell Comarcal i dels serveis especialitzats d'atenció a la infància en risc de la comarca.

L'any 2015 han participat a l'espai 12 persones adultes, de les quals el 83% són dones. El perfil de persones participants continua sent el d'una dona, d'entre 18 i 45 anys, cap de família monoparental en què les funcions d'atenció i cura dels fills recau principalment sobre la seva figura.

Taula 13: Evolució dels participants a l'EFF per sexe

	Homes	Dones	Total
2014	6	14	20
2015	2	10	12

Font: EFF (2015)

Centre Residencial d'Acció Educativa

El CRAE l'Albera és un servei especialitzat ubicat a Figueres que consta de 16 places residencials per a infants i adolescents entre 2 i 18 anys tutelats per la Generalitat, del qual el Consell Comarcal n'és el titular i està gestionat per Suara Cooperativa.

Al llarg de l'any 2014 les places del CRAE han estat ocupades al 98%. S'han atès un total de 24 nens i nenes, 16 dels quals de la comarca de l'Alt Empordà.

Pel que fa a les edats dels menors, el 71% eren majors de 12 anys i el 29% menors d'aquesta edat. El 54% eren nois i el 46% noies.

Taula 14: Evolució dels indicadors bàsics del CRAE l'Albera

Indicadors CRAE l'Albera		2012	2013	2014	2015
Taxa d'ocupació de places		100%	98%	98%	98
Nombre menors atesos		21	22	21	24
Sexe	Masculí	70%	73%	57%	54%
	Femení	30%	27%	43%	46%
Edat	< 12 anys	43%	37%	24%	29%
	> 12 anys	57%	63%	76%	71%
Procedència menors Alt Empordà		15	15	13	16

Font: Memòria CRAE l'Albera (2015)

Maltractaments en l'àmbit familiar

El serveis socials bàsics tenen la capacitat de detectar indicis de maltractament a les persones en l'àmbit de la família. En aquests casos aquests serveis actuen coordinadament amb serveis més especialitzats de l'Àrea de Benestar per tal d'oferir recursos i fer el seguiment i evolució de les persones afectades.

Aquestes dades fan referència a menors, gent gran i dones. Les dades de l'any 2015 mostren com s'han detectat 681 casos en què s'ha observat algun indicador de risc que podria correlacionar amb maltractaments a menors, el que representa un increment del 13% en el nombre de casos detectats en relació a l'any anterior, i que confirma una tendència creixent en els darrers anys. Com en l'any anterior, en la majoria dels menors, 92%, es van detectar casos de negligència i maltractament psíquic.

Pel que fa als indicis de maltractaments a persones grans (majors de 65 anys) en l'àmbit familiar, s'han detectat 69 casos, dada que indica que s'han doblat els casos respecte l'any anterior. Dels casos detectats l'any 2015, el 64% eren dones i el 36% homes. D'aquests casos, en un 43% es va detectar negligència per part de la persona responsable, i en un 34% una situació d'auto-negligència.

D'altra banda, els serveis socials bàsics també han treballat amb 112 dones en què s'ha detectat indicis de maltractament per violència de gènere, el que representa una estabilització de la dada en relació a l'any anterior. Un 67% dels casos detectats el 2015 pels serveis socials bàsics, han estat derivats a algun dels recursos adscrits al Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) comarcal.

GENNEP⁴

El GENNEP és un servei d'atenció psicològica preventiu i d'intervenció adreçat a nois/es adolescents d'entre 12 i 18 anys residents a la comarca que han patit o pateixen situacions de violència en l'àmbit familiar, escolar, de la parella i/o social.

El nivell de casos atesos i derivats l'any 2015 ha augmentat un 33% respecte l'any anterior.

Un total de 45 menors s'han derivat a aquest servei al llarg de l'any 2015 i en total se n'han atès 60.

⁴ El nom GENNEP no es correspon amb les sigles d'aquest servei, sinó que és el nom triat pel servei en reconeixement al treball de l'antropòleg Arnold Van Gennep, conegut per la seva recerca sobre els rituals de pas de les persones al llarg de la vida.

Amb tot, en finalitzar l'any, 4 menors encara es trobaven en la llista d'espera per entrar en el servei el gener del 2016.

En tots els casos atesos aquest any s'han donat components de violència psicològica. En concret, dels 60 casos atesos aquest any, un 85% són casos de violència en l'àmbit familiar, un 10% de de violència escolar i el 5% de són casos de primeres relacions de parella en què s'han donat components violents.

A nivell comarcal, els municipis amb major nombre de persones ateses han estat Vilajuïga, Vilafant, Castelló d'Empúries i Llançà.

Taula 15: Evolució casos atesos pel GENNEP (2008-2015)

Indicadors GENNEP	2008	2011	2012	2013	2014	2015
Nombre menors atesos	24	42	52	52	47	60
Hores/setmana atenció	10	10	10	10	12	12
Nombre professionals	1	1	1	1	1	1
Casos derivats	35	40	40	40	35	45
<i>Nois</i>	20	25	24	24	18	22
<i>Noies</i>	15	15	16	16	17	23
Residents a Figueres	18	20	7	4	2	2
Residents comarca	17	31	45	55	45	58

Font: GENNEP Alt Empordà (2015)

19 menors atesos han passat per una modalitat d'intervenció terapèutica, amb una mitjana d'estada al servei que aquest any s'ha situat en els 6 mesos. En 21 casos s'han facilitat assessoraments, intervencions de menys de 5 sessions que no han acabat esdevenint procés terapèutic. L'any 2015 s'han enregistrat 8 abandonaments, tots ells en una fase inicial de la intervenció.

Els àmbits en què els adolescents expressen millores significatives tenen a veure amb sentir-se millor amb ells mateixos/es, saber comunicar-se millor, augmentar la seva tolerància a la frustració i poder qüestionar millor els estereotips associats al gènere.

La intervenció amb els menors no té una temporalitat definida sinó que s'adapta en funció de l'evolució particular de cada cas. La periodicitat d'atenció durant aquest any ha estat quinzenal. En els casos treballats, els adolescents han valorat positivament el procés terapèutic i l'assistència al servei s'ha situat en el 86%. Valoren especialment la proximitat i la confidencialitat de l'espai.

Servei de Projectes socioeducatius de prevenció diürna

El Servei de Projectes socioeducatius de prevenció diürna té com a finalitat oferir als infants de 6 a 12 anys de la comarca un marc educatiu i referencial on incidir en els dèficits socioeducatius, familiars i/o de l'entorn, afavorint una xarxa preventiva de proximitat a partir d'un suport escolar i/o d'activitats lúdiques i educatives. Els infants són derivats per l'escoles o els serveis d'assistència primària.

Aquest Servei s'ha ofert aquest any 2015 als municipis de La Jonquera, Sant Miquel de Fluvià i Sant Pere Pescador, i han participat un total de 74 infants, un 15% més que l'any anterior, amb una intervenció de 6 hores a la setmana. Un 60% dels infants han estat nens i un 40% nenes. Aquest Servei està gestionat per Suara Cooperativa.

En el marc del projecte «Tots amb salut» finançat per la convocatòria «Salut i Crisi» de Dipsalut l'any 2015 s'ha posat en funcionament el Servei Intervenció educativa (SIE) als municipis de Fortià, Vilamalla, Llançà i Cadaqués. Aquesta intervenció, executada per Càritas Diocesana de Girona, s'ha dut a terme de forma coordinada amb els projectes socioeducatius de prevenció diürna del Consell Comarcal.

Taula 16: Evolució infants beneficiaris dels Projectes Preventius Diürns (2005-2015)

	2005	2008	2012	2013	2014	2015
Sant Miquel de Fluvià	18	22	13	22	14	11
Sant Pere Pescador	16	22	8	32	17	14
La Jonquera	-	30	20	26	33	19
Llançà	-	22	-	-	-	12 (1)
Fortià	-	12	-	-	8 (1)	7 (1)
Vilamalla	-	-	-	-	12 (1)	5 (1)
Cadaqués	-	-	-	-	-	3 (1)
Total	34	108	41	80	80	74

Font: Servei de Projectes Preventius Diürns (2015)

(1) Servei d'Intervenció Educativa (SIE)

L'any 2015, a nivell metodològic, s'ha consolidat la implementació dels indicadors d'avaluació del servei, així com també s'ha consolidat l'espai de treball amb famílies a través de la realització d'entrevistes individuals a l'inici del servei, així com devolutives de l'evolució dels seus fills i filles durant els espais de recollida dels mateixos infants.

Servei de Prevenció de Drogodependències i SIDA

El Servei comarcal de prevenció de Drogodependències i SIDA té com a objectiu evitar, retardar o disminuir eventuales contactes dels infants i adolescents amb les drogues i/o reduir els problemes que se'n puguin derivar. El servei està adreçat a centres educatius, entitats juvenils, famílies i professionals de la comarca. L'entitat que presta aquest servei és l'Associació Promoció i Desenvolupament Social (PDS).

Associats a aquest servei trobem també el Servei de Mesures Educatives Alternatives a la Sanció Administrativa (SMEASA) pel consum de drogues en espais públics. Aquest servei pretén aprofitar la sanció administrativa imposada als infractors menors d'edat de la Llei Orgànica 1/1992 per a realitzar una tasca educativa orientada cap al no consum o cap a la reducció dels riscos derivats d'aquest consum. Aquest servei, que es presta als municipis de Figueres i La Jonquera en col·laboració amb la Guàrdia Urbana i Mossos d'Esquadra, ha realitzat 20 processos socioeducatius amb joves i les seves famílies durant l'any 2015. Un 85% dels menors atesos són homes. Respecte l'any anterior els casos atesos s'han multiplicat per cinc.

Un altre servei en l'àmbit de la prevenció de les drogodependències que manté actiu el Consell Comarcal és el Servei d'Orientació i Assessorament sobre Drogues (SOD). Aquest va adreçat a pares, mares, joves i/o professionals que necessitin informació i/o orientació relacionada amb el tabac, l'alcohol, el cànnabis i d'altres drogues. L'any 2015 ha atès un total de 14 famílies i s'han realitzat 10 assessoraments a professionals.

Motxilla Pedagògica

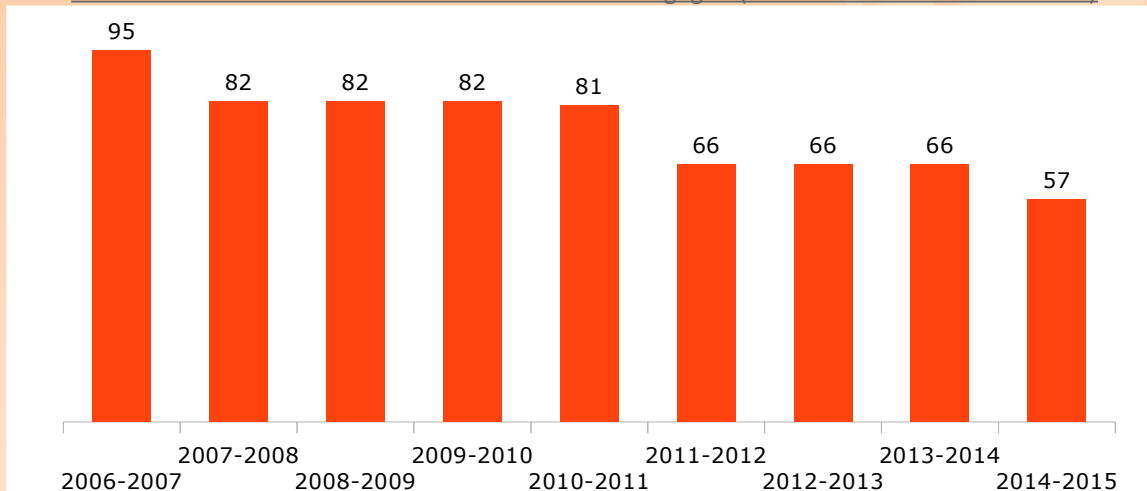
La Motxilla Pedagògica és un recurs que aglutina tota l'oferta educativa que des de les diferents àrees del Consell Comarcal s'adreça als centres educatius de la comarca. Les activitats de la motxilla pedagògica són accessibles mitjançant la pàgina web del Consell i la sol·licitud per part dels centres és via telemàtica. En el curs escolar 2010-2011 es va incorporar el co-pagament d'algunes de les activitats, fet que ha fet disminuir notablement el nombre d'activitats sol·licitades pels centres a l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal.

El curs escolar 2014-2015 s'han ofert 57 activitats. D'aquestes activitats, 41 s'adrecen a alumnat de secundària i la resta (16) a alumnes d'educació primària. El nombre de tallers sol·licitats ha estat de 20, en els quals han participat 600 alumnes. Les activitats que s'ofereixen giren entorn els àmbits de

l'educació ambiental, la interculturalitat i la cultura de la pau, el gènere i la prevenció de la violència, l'educació per la salut, el consum, els esports, el treball i la formació, la innovació i les noves tecnologies i la joventut.

Gràfic 15: Evolució de l'oferta d'activitats Motxilla Pedagògica (curs 2006-2007-curs 2014-2015)

Font: Motxilla pedagògica (2015)

Servei d'Atenció Psicològica en l'àmbit familiar

El Servei d'Atenció Psicològica en l'àmbit familiar ofereix suport psicològic en relació a situacions de crisi personal i familiar, centrat en la concepció sistèmica de la família, potenciant els recursos resilients, les potencialitats individuals i les capacitats parentals. El servei ofereix atenció psicològica de forma individual i/o conjunta en funció de cada demanda i del moment en el procés d'intervenció, així com assessorament a professionals sobre els processos d'intervenció.

Al llarg de l'any 2015 aquest servei ha atès 101 persones. D'aquestes, 93 han participat en sessions individuals (75 dones, 9 homes i 9 menors), i 8 persones varen participar en el grup terapèutic organitzats des del servei.

El format d'intervenció més habitual ha estat l'individual (64 casos) i de forma més puntual amb caràcter familiar (10 casos). De les 93 intervencions individuals portades a terme, un 65% han estat processos terapèutics i el 25% assessoraments.

Taula 17: Evolució del nombre de persones ateses, grups terapèutics, i hores d'atenció del servei

	2006	2008	2011	2012	2013	2014	2015
Persones ateses	40	133	123	131	102	108	101
Grups terapèutics	1	1	-	1	1	1	1
Hores d'atenció setmanal del servei		12	12	14	16	16	16

Font: Servei d'atenció psicològica en l'àmbit familiar (2015)

Projecte MentorAE

El projecte MetorAE té com a finalitat prevenir situacions d'exclusió i vulnerabilitat social mitjançant relacions de suport i/o d'ajuda mútua entre persones de diferents generacions (gent gran, adults i infants), a

través del mentoratge de persones sèniors en famílies amb infants a càrrec. Un mentor és aquella persona que voluntàriament ofereix el seu temps, experiència i coneixement a famílies que ho necessiten col·laborant en el projecte i acompanyat per professionals de l'àmbit social.

L'any 2015 el projecte "MentorAE" ha constituït 8 nuclis de mentoratge, amb un mitjana d'un any de durada cada un d'ells. Quatre d'aquests nuclis s'han creat al llarg del 2015, mentre que els 4 restants han tingut continuïtat des d'anys anteriors.

5. L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT (PLA TERRITORIAL DE CIUTADANIA I IMMIGRACIÓ)

Els serveis que formen part del Pla Territorial de Ciutadania i Immigració (PTCI) tenen com a finalitat promoure la convivència i la cohesió social a la comarca, atenent i responent les demandes i necessitats socials que planteja la població d'origen estranger. El Pla gestiona diversos serveis: Acollida; el Servei d'Oficina Itinerant d'Assessorament a l'Estranger (OIAE); el Servei d'Assessorament a Estrangers (SAE); el Servei de Consultoria i suport tècnic especialitzat; el Servei de Mediació; el Servei de Sensibilització i el Servei de Formació.

Les dades relatives a l'activitat dels diversos serveis del Pla de Ciutadania i Immigració de l'any 2014 mostren com el nombre d'intervencions dutes a terme ha estat de 836. Pel que fa al nombre de persones ateses, l'any 2015 es varen atendre un total de 497 persones, d'aquestes un 50,5% eren homes i un 49,5% dones. El nombre d'atencions de l'OIAE ha estat de 117, el servei de consultoria i suport tècnic ha dut a terme 151 atencions, i les s'han realitzat 354 mediacions. En termes generals s'ha registrat una davallada d'atencions i persones ateses en el conjunt de serveis i recursos gestionats en aquest àmbit, que s'explica, sobretot, per la disminució del nombre de persones que arriben a la comarca procedents de l'estranger i per la reducció de personal tècnic vinculat al Pla de Ciutadania.

L'OIAE ha atès 117 demandes al llarg de l'any 2015 que es corresponien a 106 persones ateses (53% dones i 47% homes). Com en anys anteriors, la majoria de les demandes (32%) han estat referides a sol·licituds de residència (arrelament social) i un 18% a peticions relacionades amb les renovacions de permisos de residència i treball.

El SAE ha atès 463 demandes que es corresponien a 380 persones. Les principals demandes ateses estaven relacionades, en un 23% dels casos a sol·licituds de residència (arrelaments), en un 17% dels casos als informes d'estrangeria, en un 10% dels casos a orientacions sobre prestacions, en un 9% a gestions relacionades amb la renovació de permisos de residència i en un 8% dels casos a consultes relacionades a l'accés a la nacionalitat espanyola.

Taula 18: Atencions del Pla Territorial de Ciutadania i Immigració (2004-2015)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015
Nombre d'atencions	55	352	821	1259	1371	1603	836
Persones ateses	-	-	-	-	1109 524 homes (47%) 585 dones (53%)	981 442 homes (45%) 539 dones (55%)	497 251 homes (50,5%) 246 dones (49,5%)
OIAE	-	308	422	377	347	240	117
Servei consultoria i suport tècnic	-	-	132	391	309	201	151
Mediacions	254	480 + (3061 salut)	517	486	644	283 (1)	354
Col·laboracions	-	-	-	90	37	12	10
Suport a Entitats	-	60	76	51	53	46	5

Font: Pla Territorial de Ciutadania i Immigració (2015)

(1) No hi ha comptabilitzades les intervencions fetes al municipi de Roses

El Servei de consultoria ha atès al llarg de l'any 2015 un total de 151 consultes de professionals del Consell Comarcal i altres municipis, el que ha representat una mitjana mensual de 13 casos. Entre aquest destaquen les consultes referides als informes d'estrangeria (40%); arrelaments (10%); consultes referents a la situació de persones comunitàries (10%) i situació de menors d'origen

estranger (8%).

D'altra banda, els serveis i professionals que més han contactat aquest servei al llarg de l'any 2015 han estat en una proporció elevada els SBAS de la comarca (48%), seguit pels ajuntaments de la comarca (35%).

L'any 2015 el nombre d'informes d'estrangeria tramitats s'ha incrementat significativament respecte l'any anterior, com a conseqüència de les dificultats per renovar els permisos de residència i treball que afronten les persones estrangeres i a la situació econòmica del país. S'han emès 79 propostes d'Informe de valoració del grau d'integració social per a l'arrelament social (INF02), i 18 propostes d'Informe de valoració de l'esforç d'integració per a la renovació de les residències temporals (INF03).

Servei de Mediació

Pel que fa a les 354 mediacions realitzades l'any 2015 (29 mediacions de mitjana mensual), cal indicar que el 71% han estat amb dones i 29% amb homes. Majoritàriament els serveis i professionals que han sol·licitat aquestes mediacions han estat els SBAS de la comarca (80%).

Durant l'any 2015 s'ha implementat la prova pilot del Servei de Primera Acol·lida a la comarca, amb l'objectiu de proporcionar a les persones nouvingudes una major autonomia, ajudar-les en el seu procés d'inserció social, principalment en el moment de la seva arribada al municipi.

La Fundació Ser.Gi ha sigut l'entitat col·laboradora que ha ofert els mòduls B i C als municipis de Sant Pere Pescador, Castelló d'Empúries, Roses, l'Escala i La Jonquera. 106 persones han assistit a la formació, de les quals el 80% són de nacionalitat marroquina i gairebé el 60% són dones.

6. L'ATENCIÓ A LES DONES

Servei d'Informació i Assessorament a les Dones

El SIAD de l'Alt Empordà és un punt d'informació, formació i assessorament sobre tots aquells temes, serveis, activitats, ajuts i recursos d'interès per a les dones, ja siguin del mateix Consell Comarcal com també d'altres entitats, institucions, ajuntaments i associacions de la comarca i de fora d'aquesta. L'objectiu principal d'aquest servei és facilitar l'accés de les dones a la informació dels serveis i recursos, potenciar la seva participació a la vida pública i l'associacionisme femení. El SIAD ofereix, a més del servei d'informació general, assessorament jurídic sobre qüestions laborals, estrangeria i violència de gènere, i serveis d'atenció especialitzada en l'àmbit de la violència de gènere.

L'any 2015 el SIAD ha atès 144 dones, de les quals 11 han rebut assessorament jurídic especialitzat en violència de gènere a través del recurs especialitzat, i 7 han participat en l'espai terapèutic grupal. Els darrers tres anys les dades d'atenció del SIAD han decrescut significativament. En part aquesta dada s'explica per un canvi en el sistema de registre del servei que ha deixat de comptabilitzar persones ateses dels serveis s'assessorament legal per violència de gènere duts a terme per part del Pla Territorial de Ciutadania i Immigració.

Taula 19: Evolució del nombre de dones ateses pel SIAD, i els principals serveis adscrits (1)

	2006	2008	2011	2012	2013	2014	2015
Dones ateses pel SIAD	-	117	286	389	329	267	144
Dones ateses per l'assessorament legal violència de gènere	-	45	24	27	18	13	11
Participants espai terapèutic grupal	-	17	-	9	9	10	7
Dones ateses pel SAP	-	55	102	111	81	82	89
Professionals formats	15	-	-	20	-	4	27

Font: SIAD (2015)

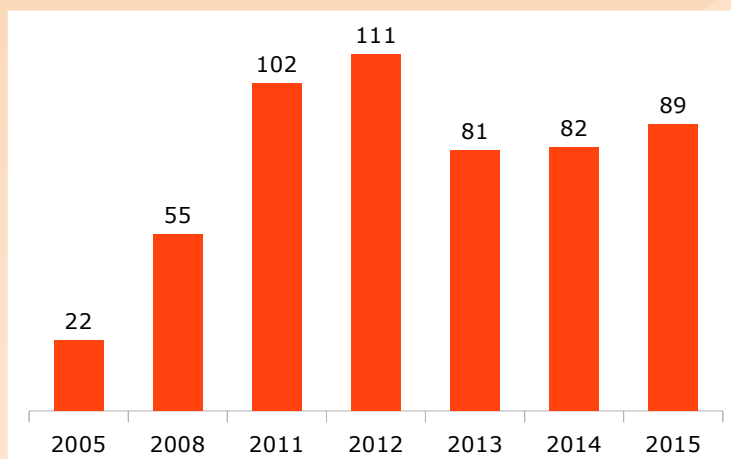
(1) Les dades no inclouen el SIAD de Roses. El municipi compta amb aquest servei des de l'any 2011.

Servei d'Atenció Psicològica (SAP)

El SAP està adreçat a dones que viuen o han viscut situacions de violència de gènere, amb l'objectiu d'orientar, donar suport i tractament psicològic per a la recuperació de la dona i dels seus fills/es que pateixen o han patit situacions de maltractament físic i/o psicològic en l'àmbit familiar.

Pel que fa al nombre de casos atesos, han estat un total de 89. El nombre de dones ateses pel SAP aquest any ha crescut un 9% respecte l'any anterior.

Gràfic 16: Evolució del nombre de dones ateses pel SAP

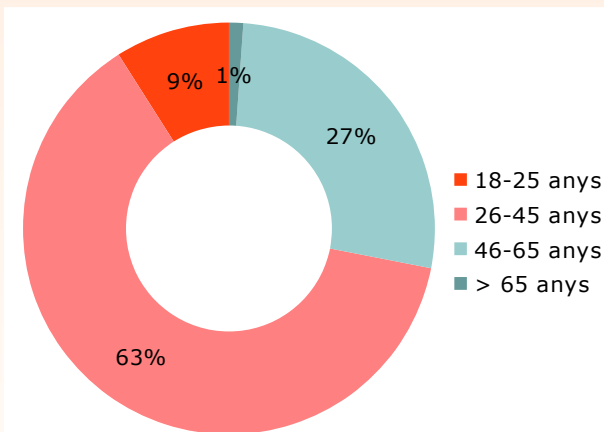

Font: SAP (2015)

És rellevant, com mostren les dades, assenyalar com en el 57% dels casos la intervenció s'ha centrat en un procés terapèutic i en un 15% s'han realitzat assessoraments a les dones que són ateses per aquest servei. Aquesta tendència és manté estable en relació als anys precedents.

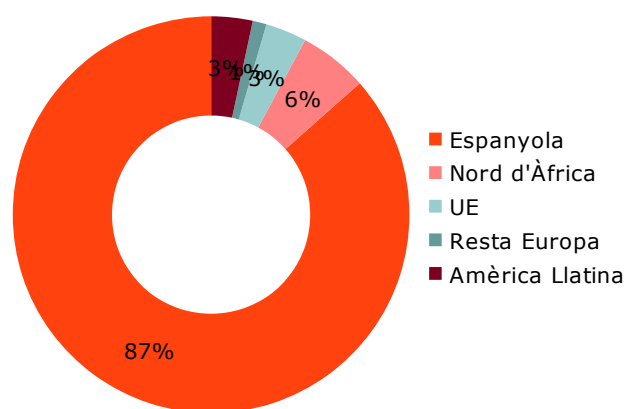
Un any més, la franja d'edat amb major presència al servei d'atenció psicològica es correspon a la situada entre els 26-45 anys (63%) seguida de la franja d'edat situada entre 46-65 anys (27%). El nombre de dones ateses en la franja més jove es manté en la mateixa proporció que l'any passat. Si fixem l'atenció en l'evolució de les dades d'atenció en els darrers anys, la franja que es correspon amb les persones més grans continua tenint una presència molt reduïda. Un fet que pot ser preocupant atès que és una etapa vital en què es pot produir tant la invisibilització com la cronificació de la violència.

Gràfic 17: Dones ateses pel SAP per grups d'edat (2015)

Font: SAP (2015)

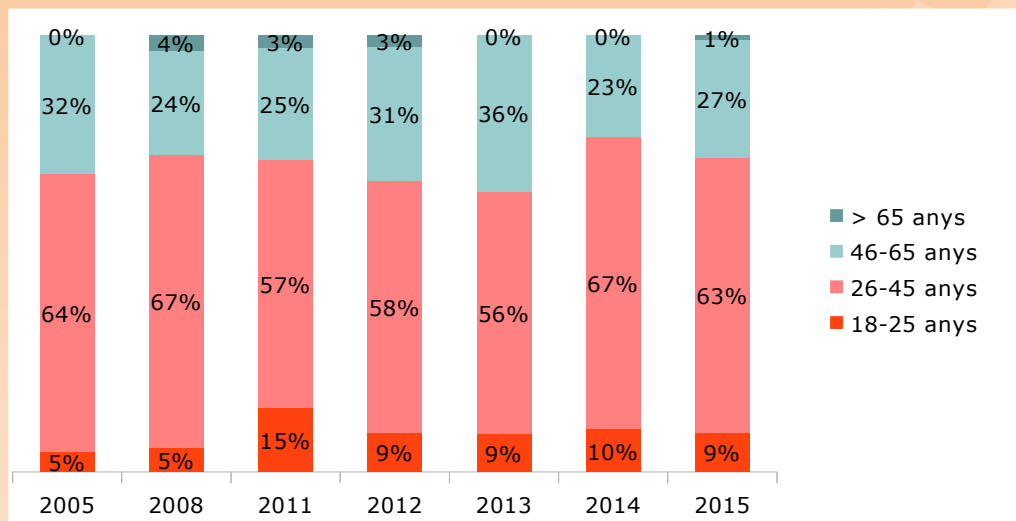
Gràfic 18: Dones ateses pel SAP per origen (2015)

Font: SAP (2015)

Gràfic 19: Evolució percentatge dones ateses pel SAP per grups d'edat (2005-2015)

Font: SAP (2015)

En relació al tipus de maltractament que han patit les dones ateses per aquest servei es pot observar com majoritàriament aquest és de caràcter psicològic (63%), tipus de maltractament que ha anat en augment en els casos atesos des de la posada en funcionament del servei. Per contra el maltractament físic i sexual ha tendit a disminuir, malgrat que l'any 2015 ha representat el 30% i el 6% respectivament.

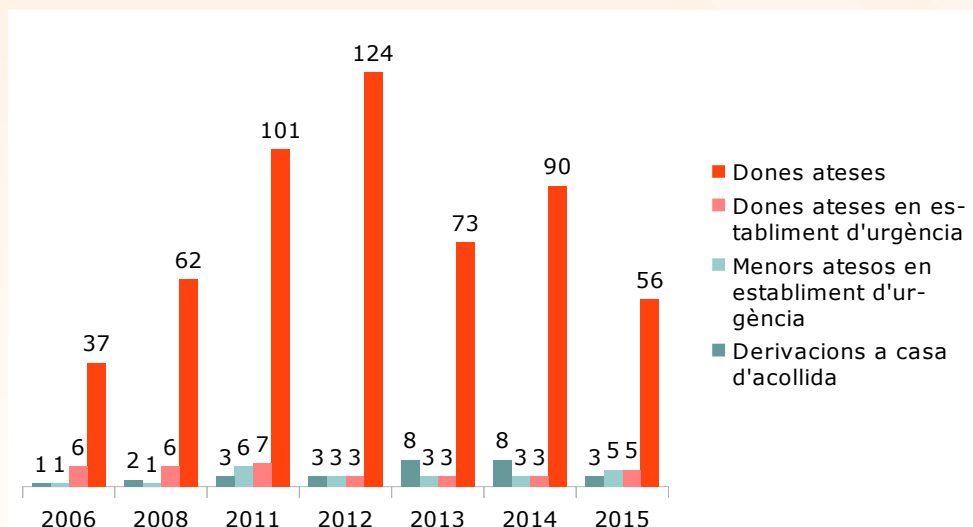
Pel que fa a la durada del maltractament de les dones ateses l'any 2015 un 46% l'han patit entre 3 i 10 anys, mentre que un 54% més d'11 anys seguits.

Servei de Resposta Urgent (SRU)

El SRU per a les dones i els seus fills/es que es troben en situacions de violència de gènere té com a finalitat oferir sistemes de resposta immediata, fora dels horaris d'atenció al públic, per a les dones que es troben en situacions de violència i per als seus fills i filles.

El SRU ha atès un total de 56 dones durant l'any 2015, un 38% menys respecte l'any anterior. D'aquestes 5 dones i 5 menors d'edat s'han acollit en un establiment d'acolliment d'urgència. També s'han derivat 3 dones a casa d'acollida.

Gràfic 20: Evolució del nombre de dones i fills/es ateses pel SRU, establiments d'urgència i derivacions a casa d'acollida

Font: SRU (2015)

Servei telefònic d'atenció i protecció per a víctimes de violència de gènere (ATENPRO)

L'ATENPRO és un recurs que ofereix a les víctimes de la violència de gènere, que disposen d'una ordre de protecció, una atenció immediata i a distància, assegurant una resposta ràpida front les eventualitats que els puguin passar, les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any.

L'any 2015 s'han gestionat 32 ATENPRO, el que en relació a l'any anterior suposa una increment del 19%. D'aquests ATENPRO gestionats, 17 han estat donats d'alta l'any 2015 i en 15 casos les usuàries del servei estaven en seguiment des d'anys anteriors.

7. LA PROMOCIÓ DE L'AUTONOMIA I L'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

Serveis de promoció de l'autonomia i atenció a la dependència

Els serveis de promoció de l'autonomia i atenció a la dependència estan adreçats a cobrir les necessitats de les persones dependents i complir els requisits fixats per Llei de Dependència (LAPAD)⁵.

La sol·licitud de la Llei de la Dependència és la porta d'accés als recursos de Llei de dependència. Totes les persones interessades en rebre un recurs contemplat a la Llei han de presentar una sol·licitud, s'ha de valorar el seu grau de dependència i han de disposar d'un Programa Individual d'atenció (PIA).

La comarca de l'Alt Empordà té un referent comunitari de la Llei de Dependència que cobreix els territoris de l'Alt Empordà, Figueres ciutat i Baix Empordà (tret dels municipis de Sant Feliu de Guíxols i de Palafrugell). La seva tasca és supervisar el conjunt dels plans de treball vinculats a les sol·licituds de dependència que fan els serveis bàsics d'atenció social en el territori i fer el corresponent enllaç amb els serveis territorials de departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya.

L'any 2015 s'han registrat 183 sol·licituds de valoració de dependència, que representen un 17% més respecte l'any anterior. Aquesta dada marca un punt d'inflexió en la tendència decreixent en el nombre de sol·licituds registrades iniciada l'any 2011, en que per primer cop es va produir una disminució de demandes des de l'entrada en vigor de la Llei l'any 2007. Aquesta tendència també s'ha invertit en relació als PIA realitzats.

Taula 20: Evolució del nombre de sol·licituds tramitades, valoracions amb dret a PIA, PIA realitzats, i PIA revisats a la comarca

	2008	2011	2012	2013	2014	2015
Sol·licituds tramitades (1)	800	513	340	199	156	183
Valoracions amb dret PIA (2)	470	877	533	240	209	445
PIA realitzats (3)	393	633	767	323	213	364
Revisions Grau dependència	-	212	162	72	85	117

Font: PRODEP (2015)

(1) Noves sol·licituds de la Llei de dependència

(2) Les valoracions amb dret a PIA inclouen la valoració de les noves sol·licituds i les valoracions de revisió de grau

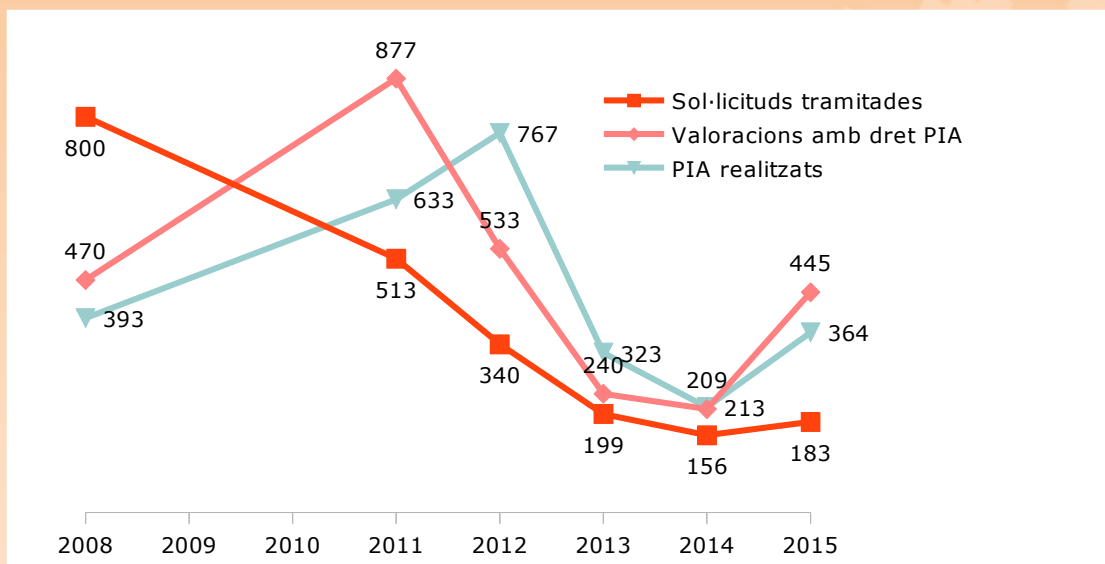
(3) Inclou els PIA realitzats a partir de noves sol·licituds i els PIA modificats a partir de canvis de grau

Com la resta d'indicadors, el nombre de PIA realitzats enguany també ha experimentat un creixement respecte l'any anterior. Aquest fet es pot explicar perquè l'any 2015 s'han fet per primer cop PIA sobre de les valoracions de grau 1 com a conseqüència de l'entrada d'aquest grau en el desplegament de la Llei de la dependència.

⁵ Llei 39/2006 de promoció de l'Autonomia personal i l'Atenció a les persones en situació de dependència

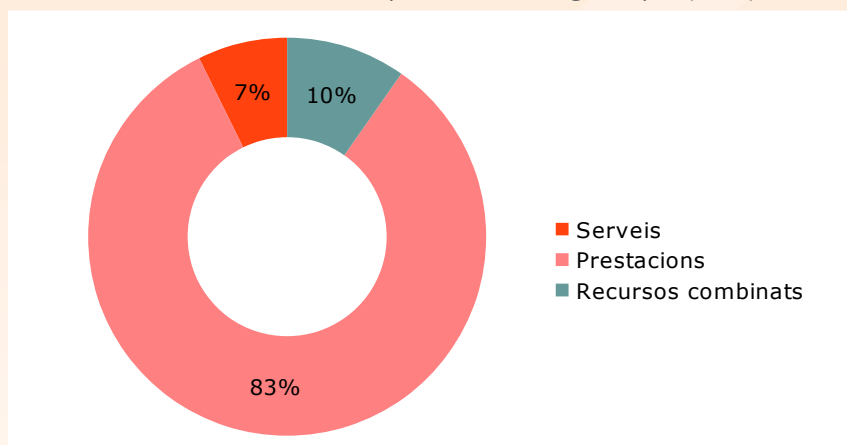
Gràfic 21: Evolució del nombre de sol·licituds tramitades

Font: PRODEP (2015)

És interessant destacar que l'any 2015, del conjunt de recursos vinculats als PIA, un 83% són prestacions, i només un 7% serveis. El 10% restant són recursos combinats, que inclouen alguna prestació econòmica i algun servei. Com en anys anteriors aquesta distribució s'han mantingut en línies generals, de manera que les prestacions econòmiques representen la majoria d'ajuts vinculats a la Llei de dependència. Aquesta distribució, si bé no presenta diferències significatives respecte a les observades en anys anteriors, sí que mostra com l'any 2015 varen augmentar el percentatge de prestacions i per contra varen disminuir gairebé a la meitat el nombre de serveis adscrits als PIA.

Gràfic 22: Recursos tramitats a partir dels PIA segons tipus (2015)

Font: PRODEP (2015)

Pel que fa a l'evolució dels graus de dependència de les valoracions amb dret a PIA realitzades des que és vigent la Llei de la dependència es destacable l'augment del percentatge de valoracions de grau 2 realitzades des de 2008, i per contra el descens de les de grau 3. Aquesta evolució s'explica en gran mesura per les revisions de grau dutes a terme. Enguany també s'observa un augment significatiu del nombre de valoracions de grau 1, degut principalment al desplegament de la Llei de la dependència sobre els casos amb aquest grau.

Taula 21: Evolució del nombre de sol·licituds valorades amb dret a PIA segons grau de dependència (%)

	2008	2011	2012	2013	2014	2015
Grau 1	3%	32%	4%	0%	3%	39%
Grau 2	20%	38%	55%	61%	55%	31%
Grau 3	77%	30%	41%	38%	43%	31%

Font: PRODEP (2015)

Servei d'ajuda a domicili (SAD social)

El SAD social és un servei integral, polivalent i comunitari, orientat a persones i famílies que presenten problemes per a la realització de les activitats elementals de la vida quotidiana i mancances en la pròpia estructura educativa de la família, que es presta a través de Suara Cooperativa. Enguany ha prestat servei a 226 persones, amb un dedicació total de 9.705,5 hores anuals. Aquesta dada suposa una atenció mitjana de 3,5 hores mensuals per persona. Un 51% de les persones ateses eren dones i el 49% homes.

Taula 22: Evolució del nombre de famílies i persones usuàries del SAD (social)

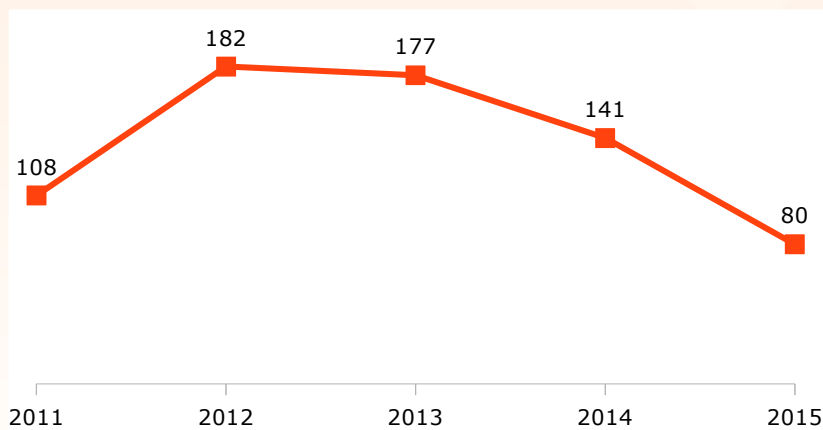
	2004		2008		2011		2012		2013		2014		2015	
Unitats familiars	-		-		87		157		85		88		-	
Persones ateses	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D
	73	113	68	131	41	94	67	85	67	81	71	81	111	115

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

Servei d'ajuda a domicili (SAD dependència)

El SAD dependència és una de les accions de desplegament de la Llei de dependència, que es presta a través de l'empresa Suara Cooperativa. Enguany s'ha prestat servei a 80 persones, amb un dedicació total de 10.522 hores anuals. Aquesta dada suposa una atenció mitjana de 11 hores mensuals per unitat familiar. Un 72% de les persones ateses han estat dones.

Gràfic 23: Evolució del persones beneficiaries del SAD (dependència)

Font: Serveis Socials Bàsics (2015)

Servei de Teleassistència domiciliària

El Servei de teleassistència domiciliària dona cobertura a les persones residents i empadronades a la comarca, tret del municipi de Figueres que compta amb el servei propi, a partir de 75 anys, que viuen soles i que es troben en una situació de fragilitat o tenen patologies mèdiques de risc, per tal de garantir la comunicació permanent amb una central de control en disposició d'atendre qualsevol eventualitat. Aquest servei es presta en conveni amb la Diputació de Girona a través de l'empresa Televida Servicios Sociosanitarios.

El servei ha atès l'any 2015 a 934 llars de la comarca, que representen 1.125 persones ateses, amb un ràtio de cobertura del 5,3%. Des de l'any 2004 el nombre de llars ateses i aparells instal·lats ha crescut significativament, passant de 37 als 934 actuals, degut principalment a l'ampliació del nombre d'aparells dels quals disposa el servei. Aquest servei ha gestionat un 48.073 trucades i 699 urgències durant l'any 2015. El perfil majoritari de la persona usuària és el d'una dona, major de 85 anys que viu sola.

Taula 23: Evolució del nombre de persones ateses pel servei de Teleassistència

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015
Sol·licituds tramitades	-	269	195	310	195	250	312
Aparells instal·lats	-	192	193	290	158	229	228
Llars ateses	37	204	507	729	783	897	934
Urgències ateses	-	-	-	-	-	871	699
Ratio de cobertura (1)							5,3%

Font: Servei de teleassistència domiciliària (2015)

(1) Memòria 2015 del Servei local de teleassistència (Televida)

Servei d'Ajudes Tècniques a domicili

El Servei d'ajudes tècniques a domicili té per objectiu facilitar un conjunt d'aparells i equips ortopèdics que permeten a la persona poder tenir un major grau d'autonomia per a realitzar les activitats de la vida diària bàsiques, instrumentals i avançades, i que permeten aconseguir la integració i participació de la persona en l'entorn en què viu i s'interrelaciona. Aquest servei, que l'any 2015 ha comptat amb 122 aparells, complementa l'atenció a les persones amb dependència en els seus domicilis.

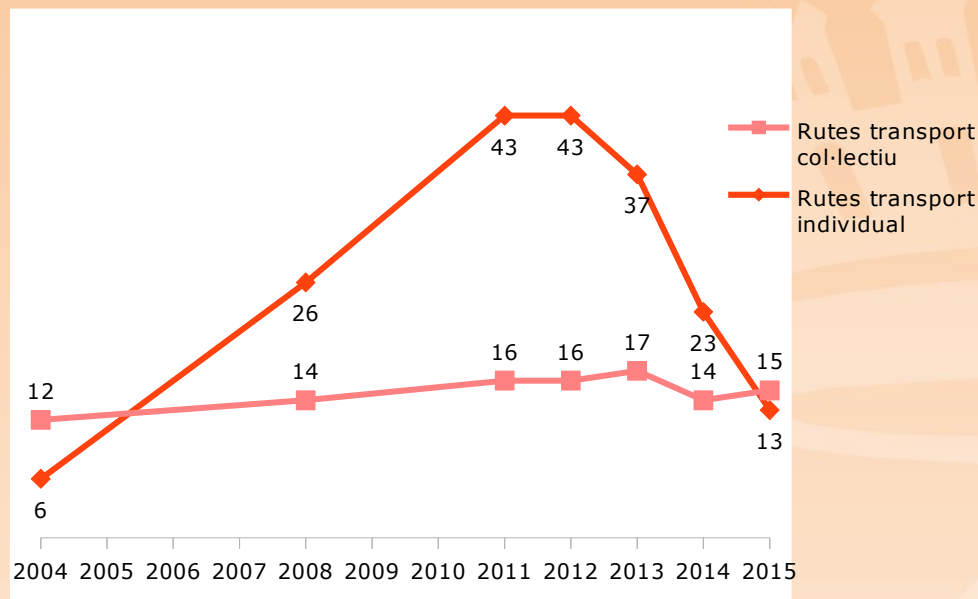
Enguany el servei ha atès 235 persones, xifra que es manté pràcticament estable respecte l'any anterior. Pel que fa al sexe de les persones usuàries l'any 2014 les dones representen 68% de les ajudes, i els homes el 32% restant.

Subvencions per a donar suport al finançament del transport de les persones discapacitades, amb mobilitat i autonomia reduïdes

El Consell Comarcal compta amb una línia de subvencions destinada a donar suport al finançament del transport de les persones discapacitades, amb mobilitat i autonomia reduïdes.

L'any 2015 s'han subvencionat un total de 15 rutes de transport col·lectiu impulsades per entitats i ajuntaments de la comarca i 13 sol·licituds individuals. En total, s'han atès 113 persones persones a través d'aquest servei. L'evolució de les dades d'atenció indiquen mostren que les sol·licituds individuals han disminuït significativament els darrers anys i per contra les de transport col·lectiu s'han mantingut estables.

Gràfic 24: Evolució de les atencions del servei de transport adaptat segons tipus

Font: Subvencions transport adaptat (2015)

La major part de les persones usuàries del servei de transport adaptat tenen més del 65% de discapacitat. Pel que fa a la destinació dels usuaris que utilitzen el servei de transport adaptat, es pot destacar com una part important assisteixen als centres de dia per a gent gran que hi ha a la comarca i als diferents serveis per a persones discapacitades psíquiques de la Fundació Altem ubicats a Figueres i al Far d'Empordà.

Servei d'atenció a domicili a persones amb dependència i suport als cuidadors

El Servei d'atenció a domicili a persones amb dependència té per objectiu fomentar l'estada de la persona amb demència i/o altres dependències en el seu entorn i millorar la qualitat de vida de les persones afectades, dels seus cuidadors/es principals i de la família en general, a través de l'orientació, el suport psicològic i emocional, i l'estimulació cognitiva de la persona afectada oferida per professionals especialitzats.

L'any 2015, el servei va atendre 157 famílies al conjunt de la comarca. Aquesta xifra s'ha mantingut pràcticament estable respecte l'any anterior. Com en els darrers anys s'ha detectat que les atencions van dirigides majoritàriament a processos crònics, és a dir, aquells causats per malalties que requereixen una atenció complexa al llarg del temps i generen situacions de dependència, limitacions en la qualitat de vida, que tenen importants efectes psicològics, socials i econòmics en les famílies.

Grups de suport per a familiars cuidadors de persones amb dependència

Els grups de suport tenen com a principal objectiu millorar la qualitat de vida de les persones afectades de dependència i els seus familiars a través de la creació de grups de suport, que esdevenen espais de relació, formació i intercanvi d'experiències entre persones amb situacions i necessitats similars. L'any 2015, hi han participat 63 persones, repartides en 8 grups organitzats en diferents municipis de la comarca. Un 93% de les participants en els grups han estat dones.

Taula 24: Evolució del nombre de grups de suport a persones cuidadores i participants

	2008	2011	2012	2013	2014	2015
Persones	55	87	41	72	79	63
Grups de suport	5	8	3	7	7	8

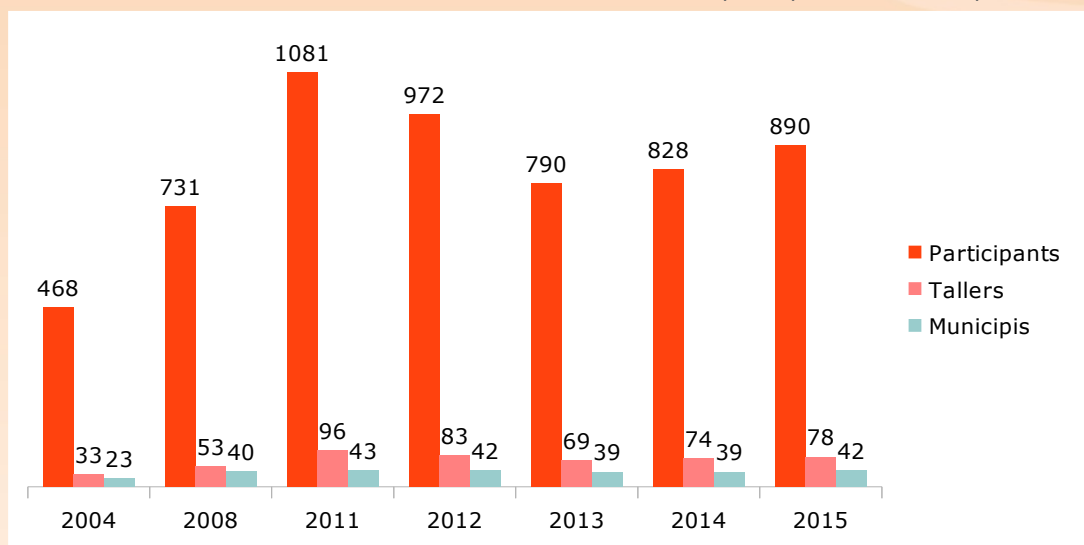
Font: Àrea de Benestar (2015)

Tallers de memòria i gimnàstica

Els Tallers de memòria i gimnàstica són un recurs que s'ofereix als ajuntaments per fomentar la promoció de la salut i un envelliment actiu i satisfactori a partir de l'exercici físic i mental de la població major de 60 anys. Des de la posada en funcionament d'aquest servei l'any 2003, s'ha produït un creixement anual força estable, tant pel que fa al nombre de participants, com en relació al volum de tallers organitzats i de municipis que sol·liciten aquesta activitat a l'àrea de Benestar del Consell Comarcal.

L'any 2015, 890 persones han participat en 78 tallers que s'han organitzat en 42 municipis de la comarca. D'aquests tallers, el 75% han estat tallers de memòria i el 25% tallers de gimnàstica. Un 90% dels participants han estat dones.

Gràfic 25: Evolució del nombre de Tallers de memòria, de participants i de municipis

Font: Tallers de memòria (2015)

8. ESPAIS DE TREBALL EN XARXA

Pla per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà 2013 – 2016

El Pla per a la Inclusió és una eina de treball estratègica del Consell Comarcal que estableix les prioritats per al període 2013-2016 per millorar les condicions de vida de les persones i reforçar la cohesió social en el territori. Amb aquest compromís orientat a garantir unes condicions de vida dignes a tots els residents de la comarca, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, els ajuntaments de la Jonquera, L'Escala, Roses i Castelló d'Empúries i prop de 20 entitats socials treballen coordinadament per impulsar les accions que preveu el Pla i que es desplegaran a la comarca fins el 2016.

L'any 2015 l'Equip Tècnic d'Inclusió (ETI) del Consell Comarcal ha continuat fent el seguiment de les accions del Pla, i en alguns casos executant-les directament. Aquest procés l'ha dut a terme amb el suport de la Comissió de seguiment i avaluació del Pla, que està formada per tècnics del consell comarcal i de les diferents administracions impulsores de la iniciativa. En el marc d'aquesta Comissió, que s'ha reunit mensualment, s'ha treballat en el desplegament de les accions a curt, mig i llarg termini previstes. Durant l'any 2015 s'ha elaborat el segon Informe de seguiment d'execució del Pla 2013-2016, que es pot consultar a l'espai web del Pla (www.inclusioaltemporda.cat).

L'estratègia de comunicació del Pla s'ha centrat en la el desenvolupament i la dinamització del web www.inclusioaltemporda.cat, i de les xarxes socials (Twitter @Aempordainclou i Canal de Youtube).

Durant l'any 2015 també s'ha realitzat el seguiment dels projectes premiats en la tercera edició del Concurs de Projectes d'Inclusió Social a l'Alt Empordà que tenia per objectiu fer emergir iniciatives innovadores en l'àmbit de la inclusió i la cohesió social i finançar projectes en el territori. En el marc d'aquest s'ha treballat conjuntament en el desplegament del projecte guardonat amb el primer premi, "Tothom pot navegar" presentat per GEN-Roses.

L'any 2015 l'ETI també ha elaborat l'Informe final de la recerca *Fer-se gran a l'Alt Empordà. Propostes d'accions locals per a l'envelliment actiu* per tal de facilitar a les persones interessades, als i les professionals de l'àrea de Benestar, de les entitats i dels governs locals, un document que serveixi de base per posar en marxa un procés de diàleg i reflexió entre els diferents agents de la comarca per avançar en la planificació i definició de polítiques d'envelliment actiu en l'àmbit local.

Pla d'Igualtat de Gènere de l'Alt Empordà 2013 – 2016

El Pla d'Igualtat de Gènere s'estructura en 24 objectius operatius i 75 accions, que es desenvolupen en 3 eixos d'actuació principals:

1. Polítiques transversals del CCAE
2. Polítiques d'igualtat de les àrees del Consell Comarcal
3. Polítiques de lluita contra la violència de gènere

L'any 2015 s'ha seguit implementat les accions plantejades en el marc d'aquest document de planificació estratègica .

Taula per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà

La Taula per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà, que va començar a reunir-se l'any 2010, es va constituir formalment el dia 11 de desembre de l'any 2012 com a Consell Supramunicipal de Serveis Socials, un òrgan col·legiat de participació comunitària amb funcions d'assessorament, consulta, proposta i participació en matèria de serveis socials en l'àmbit territorial de la comarca.

Actualment formen part de la Taula una vintena d'entitats de diferents àmbits. D'acord amb el reglament acordat per les entitats els objectius d'aquest espai són: esdevenir l'espai de representació de les entitats del tercer sector de la comarca, per tal d'afavorir un ús compartit de recursos i coneixement del que disposa el teixit associatiu i l'administració pública; millorar el coneixement de la realitat social del territori a través de l'experiència dels diferents agents (públics i privats) que duen a terme accions de caràcter inclusiu, i apropar el treball de les entitats a la ciutadania en general. La Taula també és l'òrgan de participació de les entitats en el Pla d'Inclusió. En aquest marc, la Taula ha col·laborat en el desplegament de les accions de les quals n'és responsable. Per a fer-ho s'han organitzat diferents grups de treball responsables d'executar cadascuna de les accions.

L'any 2015 la Taula ha elaborat l'Informe Social 2014 amb la voluntat, tant de les entitats socials com de l'administració comarcal, de facilitar informació periòdica de l'evolució de la realitat social de la comarca i al compromís de compartir informació sobre el territori. Aquest informe s'ha elaborat amb dades facilitades pel conjunt d'entitats participants.

Durant l'any 2015 la Taula també ha desenvolupat diferents accions de sensibilització sobre el voluntariat social a la comarca. En aquesta marc ha organitzat la segona Jornada de formació sobre gestió d'equips i voluntariat a la comarca, que es va celebrar a Figueres i va comptar amb la participació de 90 persones.

Una de les accions promogudes per la Taula en el marc del Pla d'Inclusió l'any 2015 ha estat la prova-pilot del projecte Espai Espiadimonis als municipis de Cabanes i Saus-Camallera-Llampaies que va tenir lloc el mes de juliol. Aquest projecte de lleure creatiu adreçat a infants de 5 a 14 anys va comptar amb una elevada participació de famílies i infants i estava orientat a reforçar la convivència, la comunitat i la cohesió social en els municipis.

Comissió Comarcal de Violència de gènere de l'Alt Empordà

La Comissió Comarcal de Violència de gènere, òrgan constituït el 30 de març de 2006, és un espai de treball tècnic que té com a objectiu informar de les actuacions que els diferents serveis duen a terme en l'àmbit de la violència de gènere a la comarca. També té entre els seus objectius, coordinar les actuacions dels diferents serveis per oferir una atenció integral a les víctimes i als seus fills i filles, evitant-ne les victimitzacions secundàries i afavorint el seu procés de recuperació. Aquesta intervenció requereix un compromís multidisciplinari i interinstitucional que, amb la seva actuació coordinada, doni una resposta efectiva al greu problema de la violència de gènere i del seu entorn familiar.

La comissió comarcal de violència de gènere de l'Alt Empordà s'ha reunit en 4 ocasions al llarg de l'any 2015 amb l'objectiu de coordinar les actuacions dels diferents serveis i entitats que actuen a la comarca contra la violència masclista contra les dones.

Taula de treball sobre la Prostitució

L'any 2010, es va crear la Taula de treball sobre la Prostitució per tal d'articular un grup de treball per millorar les intervencions que es duen a terme amb col·lectius de dones que provenen d'entorns relacionats amb aquesta activitat. Al llarg de l'any 2015 s'ha reunit en 4 ocasions per coordinar i compartir informació i recursos.

Consell Consultiu de la Gent Gran de l'Alt Empordà

El Consell Consultiu de la Gent Gran, adscrit orgànicament al Consell Comarcal de l'Alt Empordà, es va constituir el dia 12 de febrer de 2003 com a eina de consulta participació ciutadana de la gent gran a la comarca. Les principals activitats dutes a terme l'any 2015 han estat: l'12è Concurs de Prosa i Poesia; la participació al Consell Territorial de la Gent Gran de la demarcació de Girona; l'assistència al Consell de la Gent Gran de Catalunya; i la col·laboració amb el l'Oficina de la Gent Gran Activa del Departament de Benestar Social i Família en creació de la Comissió de Seguiment del 7è Congrés Nacional de la Gent Gran.

Treball en xarxa i gestió del coneixement

Al llarg de l'any 2015, diversos professionals de l'Àrea de Benestar han participat en espais de treball en xarxa que es relacionen en el quadre següent:

Taula 25: Espais de treball en xarxa (2015)

- Treball transversal en la pròpia administració comarcal: Taula Comarcal de Salut i Taula d'Ocupació Juvenil.
- Patronat de la Fundació Privada ALTEM, per designació del Consell Comarcal de l'Alt Empordà
- Patronat Fundació Tutelar de l'Alt Empordà, per designació del Consell Comarcal
- Comissió Interdisciplinària Mixta Sociosanitària Alt Empordà (CIMSS).
- Comissió operativa i/o representativa del Pla Educatiu d'Entorn de Castelló d'Empúries i de Roses.
- Comissió de Seguiment del Protocol d'Actuació en els casos de violència masclista i de gènere de la demarcació de Girona en representació dels consells comarcals de la demarcació de Girona. Dins d'aquesta Comissió durant l'any 2015 s'ha treballat en quatre grups de treball:

Grup de treball Protocol d'actuació en els casos de violència masclista i de gènere
 Grup de treball Protocol de prevenció a la mutilació genital femenina i Protocol per l'abordament dels matrimonis forçats
 Grup de treball Protocol de coordinació contra els abusos sexuals i altres maltractaments a infants i adolescents Maltractaments i abusos sexuals a la infància i a l'adolescència
 Grup de treball Protocol d'actuació contra el maltractament a les persones grans, coordinant per l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal, coordinat pel Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

- Taula de Treball en Xarxa de l'Ajuntament de la Jonquera

- Taula de Treball en Xarxa de l'Ajuntament de Llançà
- Consell Assessor Tècnic del Consorci d'Acció Social de Catalunya
- Comissió de Treball contra l'Absentisme escolar de l'Ajuntament de Figueres
- Taula municipal de conflictitat juvenil de l'Ajuntament de Figueres.
- Comissió de coordinació socioeducativa
- Taula Territorial d'Infància de Girona
- Taula tècnica per l'impuls del model d'atenció social i sanitària integrada a l'Alt Empordà
- Taula de treball de prostitució de la Jonquera
- Taules de prevenció i seguiment per la prevenció de la Mutilació Genital Femenina
- Comissió Absentisme escolar de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries
- Comissió prevenció de la delinqüència juvenil de Castelló d'Empúries
- Taula de coordinació Grup motor Programa DIPSALUT "TOTS AMB SALUT"

D'altra banda, al llarg de l'any 2015 l'Àrea de Benestar ha col·laborat en els següents projectes i programes que es recullen en la taula següent:

Taula 26: Col·laboració en projectes i programes (2015)

- Col·laboració entre l'Ajuntament de Figueres, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, Càritas Interparroquial de Figueres, Càritas Diocesana de Girona i Creu Roja de Figueres per a la realització del projecte Centre de Distribució d'Aliments.
- Col·laboració entre el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i l'Associació per a la Formació Cultural per a la Gent Gran de l'Alt Empordà pel desplegament del cicle de conferències en el marc de les Aules de formació cultural de la Gent Gran a la comarca.
- Col·laboració amb la Universitat de Girona per l'acollida d'alumnes en pràctiques de Treball Social, Educació Social i Pedagogia
- Col·laboració amb l'IES Ramon Muntaner per l'acollida d'alumnes en pràctiques del Cicle Formatiu d'Integració Social.
- Col·laboració amb el Departament de Justícia i l'Obra Social "la Caixa" per a la realització d'un Taller de suport psicosocial a dones víctimes de violència masclista a Figueres.
- Participació en el programa "Compartint taula" promogut per l'Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA), l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM), la Federació de Municipis de Catalunya (FCM), i el Departament de Benestar Social i Família, amb l'objectiu de proporcionar gratuïtament àpats a persones grans amb problemàtica social i/o econòmica, aprofitant els serveis de menjador de les residències i centres de dia associats a ACRA i adherits als programes.

Finalment, l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal ha elaborat i/o participat al llarg de l'any 2015 en els estudis, investigacions, publicacions i jornades que es relacionen a continuació:

Taula 27: Col·laboració en estudis, investigacions, publicacions i jornades (2015)

- Col·laboració amb el Departament de Benestar Social i Creu Roja en la realització de la formació adreçada als cuidadors de les persones que tenen la prestació de cuidador no professional.
- Participació en diferents sessions del Cicle Formatiu d'Integració Social i d'Educació Infantil de l'Institut Ramon Muntaner de Figueres.
- Participació en el projecte d'Unificació de Procediments de Treball de les Unitats de Serveis Socials dels governs locals organitzat pel Consorci d'Acció Social de Catalunya.
- Participació en el desenvolupament i implantació de la plataforma electrònica de Gestió d'Expedients de Serveis Socials, organitzat pel Consorci d'Acció Social de Catalunya.
- Col·laboració en l'anàlisi de l'oferta formativa actual pels Serveis Socials impulsat des de la Universitat de Vic i amb el suport del Departament de Benestar Social Família de la Generalitat de Catalunya per tal de construir propostes que millorin l'oferta en aquests temes de la Universitat de Vic.
- Participació impartint una xerrada sobre Salut i Llei de Dependència el dia 5 maig a la Biblioteca de Figueres i organitzada per l'Associació de Pensionistes i Jubilats de CCOO de Figueres.
- Participació com a ponent a I Jornada de Salut Comunitària de Girona. Salt, 24 d'abril.
- Participació en el procés de reflexió "La pobresa amb ulls d'infant" de l'Obra Social de "La Caixa"
- Participació com a ponent: "Espai de formació per a famílies. Una experiència de parentalitat positiva" al Congrés EP! L'Escola parla, organitzat per l'Ajuntament de Figueres els dies 1, 2 i 3 de juliol de 2015
- Participació impartint la xerrada "Les implicacions de les situacions de violència masclista en els infants que viuen en aquests contextos familiars", organitzada per l'Ajuntament de Llançà el 25 de novembre.
- Participació impartint un taller sobre el Family Group Conference el dia 2 de novembre en el marc de la Taula d'Infància, adolescència i Famílies de la Marina-TIAF Marina - Montjuïc. Ajuntament de Barcelona.
- Publicació de l'article: "Quan el treball amb famílies esdevé una oportunitat" Judith Juventench, Meritxell Pomés Juncosa i Ester Pujol Portell. Educació Social. Revista Socioeducativa Educació Social núm 60, 2015. Fundació Pere Tarrés
- Publicació de l'article: "La supervisió professional a l'àmbit social. Aprenentatge i formació permanent." Yolanda Martínez, Marta Lloret i Meritxell Pomés. RTS: Revista de treball social núm 203, 2014.
- Publicació de l'article: "Invitació al treball comunitari. Com innovar en la construcció de les noves ruralitats. Ma. Rosa Guixé Valls i Imma Quintana Pórtoles. RTS: Revista de treball social núm. 203, 2014

9. PARTICIPACIÓ EN PROJECTES EUROPEUS

Prospectiva transfronterera sanitària i social (PROSPECTSASO)

El Consell Comarcal ha participat durant l'any 2015 en el partenariat liderat per la Universitat de Perpinyà (UPVD), que ha definit i presentat el projecte Prospectiva Transfronterera Sanitària i Social (PROSPECTSASO) a la primera convocatòria del Programa de Cooperació Territorial Espanya-França-Andorra (POCTEFA 2014-2020).

Aquest projecte pretén aprofundir i donar continuïtat a les activitats del projectes INTERREG III i IV: ETFERSASO (Establiment transfronterer de formació i de recerca sanitària i social) gestionat per 4 socis en el marc del programa POCTEFA 2007-2013.

PROSPECTSASO té com a objectiu millorar el coneixement sobre la intervenció social en el territori transfronterer sobre la base de l'evidència científica i la pràctica professional en els eixos de la intervenció social, la formació i la recerca.

El partenariat d'aquest projecte està format per 8 socis: Universitat de Perpignan Via Domitia (UPVD), soci líder, *Institut Régional du Travail Social du Languedoc-Roussillon* (IRTS), *Association Joseph Sauvy*, *CRFMS Érasme de Toulouse*, *Institut Saint-Simon de Toulouse*, Universitat de Girona (Facultats d'Educació i Psicologia, i Infermeria), Universitat de Barcelona (Departament de Treball Social de la Facultat d'Educació) i Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

Microprojecte transfronterer «Diagnòstic social transfronterer»

El Consell Comarcal de l'Alt Empordà en partenariat amb l'*Institut Régional du Travail Social Languedoc-Roussillon* (IRTS-LR) ubicat a Perpinyà ha rebut finançament de la convocatòria de l'any 2015 de la Generalitat de Catalunya de subvencions pluriennals Eurodistricte per al desenvolupament de projectes de cooperació en l'Espai Català Transfronterer per a elaborar d'un Diagnòstic Social Transfronterer.

El projecte iniciat l'any 2015 es centra en l'elaboració d'un diagnòstic social transfronterer que ha de facilitar l'intercanvi de coneixement tècnic entre els professionals així com l'organització de trobades transfrontereres entre professionals de les institucions i organitzacions amb competències tant en l'àmbit de l'acció social i sanitària com de la inserció social i sanitària en el territori Eurodistricte de l'Espai Català Transfronterer.

El diagnòstic pretén ser una eina de reflexió compartida per conèixer les necessitats i oportunitats de cooperació entre els agents del territori referit.

Durant l'any 2015 s'han posat en funcionament les dues primeres fases de treball del projecte. La primera s'ha centrat en l'anàlisi i desenvolupament del diagnòstic econòmic i social transfronterer (selecció i anàlisi dels indicadors socioeconòmics del territori transfronterer; anàlisi de documentació i identificació d'indicadors d'inclusió social així com de perfils de risc i vulnerabilitat). La segona, orientada a promoure trobades transfrontereres de la xarxa de professionals de la intervenció social amb l'objectiu de compartir el coneixement que emergirà en el diagnòstic social transfronterer, s'ha concretat amb la realització de dues trobades d'aquest grup de professionals.

10. SÍNTESI DADES MÉS RELLEVANTS 2015

Àrea de benestar	• Pressupost: 4.034.890 € (25% del pressupost del Consell Comarcal) • 41,92 € de despesa corrent del pressupost de l'Àrea per habitant • Personal: 82 professionals (85% dones)
Comarca Alt Empordà	• 139.838 Habitants (creixement 24,4% període 2004-2015) • 25,4% població origen estranger • 18% població major de 65 anys • 16,6% taxa d'atur (Homes 15,2%-Dones 14,2%) • 80% atur en sector serveis i construcció
Atenció Social Bàsica	• 9 serveis bàsics d'atenció social (SBAS) a la comarca • 9,7% població de la comarca atesa (9.184 persones) 57% dones i 43% homes • 14.911 entrevistes (13,1% entrevistes a domicili) • 25% població atesa és menor d'edat • 28% població atesa és major de 65 anys • SBAS amb proporció de població més vulnerable: Roses, Castelló d'Empúries, Vilafant i Sant Pere Pescador. • Augment d'un 23% nombre expedients RMI l'any 2015 en relació 2014. 1754 persones beneficiàries • 2.407 persones beneficiàries de prestacions econòmiques per urgències socials • 4.901 persones ateses en els Centre de Distribució d'Aliments (CDA) de la comarca
Atenció a la Infància, Adolescència i Famílies	• 244 menors atesos (57% del casos en els municipis de Figueres, Roses i l'Escala; 43% de la resta de la comarca) • 43 casos atesos pel SIFE • Espai de Formació per a Famílies: 11 adults/es participant (83% dones; 17% homes) • CRAE l'Albera: 24 menors atesos • GENNEP: 60 menors atesos • Serveis socioeducatius de prevenció diürna: 74 menors atesos • SMEASA: 20 processos educatius amb joves i famílies • Motxilla pedagògica: 57 activitats ofertes; 20 activitats sol·licitades; 600 alumnes participants • Atenció psicològica àmbit familiar: 101 persones ateses • Projecte MentorAE: 8 nuclis de mentoratge constituïts
Atenció a la Diversitat (Pla de Ciutadania i Immigració)	• 497 persones ateses (50% homes, 50% dones) • 117 demandes ateses en oficina d'assessorament especialitzat en àmbit jurídic • 151 consultes de professionals • 354 mediacions (71% dones i 29% homes)
Atenció a les dones	• 144 dones ateses • 11 reben assessorament legal sobre violència de gènere • 7 participen en procés terapèutic grupal • 89 dones ateses pel Servei d'Atenció Psicològica • 56 dones ateses pel Servei de Resposta Urgent
Promoció autonomia i atenció dependència	• 183 sol·licituds de valoració de dependència • 306 persones ateses pel Servei d'Ajuda a Domicili (SAD social i dependència) • 934 llars de la comarca ateses pel servei de teleassistència domiciliària • 235 persones ateses pel Servei d'Ajudes Tècniques a Domicili • 157 famílies ateses pel Servei d'Atenció a Domicili a persones amb dependència i suport als cuidadors • 63 persones participen en grups de suport a persones cuidadores i participants • 890 persones participen en tallers de memòria i gimnàstica en 42 municipis
Espais de treball en xarxa	• Seguiment i execució de les accions del Pla d'Inclusió i Cohesió Social de l'Alt Empordà (2013-2016) • Reunions periòdiques de la Comissió de Seguiment i elaboració del segon Informe

	anual de seguiment de l'execució del Pla. • Dinamització del web: www.inclusioaltemporda.cat i les xarxes socials de l'Àrea. • Elaboració de la recerca «Fer-se gran a l'Alt Empordà. Proposta d'accions locals per a l'envelliment actiu». • Execució del projecte guanyador de l'edició 2015 del Concurs de Projectes d'Inclusió Social Alt Empordà: Tothom pot navegar del GEN Roses. • Taula per a la Inclusió i la Cohesió Social de l'Alt Empordà: implementació accions del Pla previstes; elaboració informe social de la comarca elaborat amb les entitats socials; Organització de la jornada de formació sobre gestió d'equips i voluntariat (90 persones assistents); Implementació de la prova pilot del projecte Espiadimonis als municipis de Saus-Camallera i Cabanes. • Consell Consultiu de la Gent Gran de l'Alt Empordà: 12è Concurs de Prosa i poesia; assistència al Consell de la Gent Gran de Catalunya; col·laboració amb l'oficina de la gent gran activa del Departament de Benestar Social i Família en la creació de la Comissió de seguiment del 7^è Congrés de la Gent Gran. • Participació en els diversos espais de treball en xarxa de la comarca • Col·laboració amb la Universitat de Girona per l'acollida d'alumnes en pràctiques de Treball Social, Educació Social i Pedagogia • Col·laboració amb l'IES Ramon Muntaner per l'acollida d'alumnes en pràctiques del Cicle Formatiu d'Integració Social. • Col·laboració amb l'Ajuntament de Figueres, Càritas Interparroquial de Figueres, Càritas Diocesana de Girona i Creu Roja Figueres en la realització del projecte Centre de Distribució d'Aliments. • Col·laboració en l'anàlisi de l'oferta formativa actual pels Serveis Socials impulsat des de la Universitat de Vic i amb el suport del Departament de Benestar Social Família de la Generalitat de Catalunya per tal de construir propostes que millorin l'oferta en aquests temes de la Universitat de Vic. • Participació en el procés de reflexió " La pobresa amb ulls d'infant" de l'Obra Social de "La Caixa"
Participació en projectes europeus	• Participació en el partenariat que ha presentat el projecte Prospectiva transfronterera sanitària i social (PROSPECTSASO) a la convocatòria POCTEFA • Elaboració del projecte «Diagnòstic social transfronterer» en col·laboració amb l'IRTS-LR de Perpinyà.